

Tussenrapportage 2022-2

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding en leeswijzer

- 1.1 Inleiding
- 1.2 Leeswijzer

2. Financieel perspectief

- 2.1 Uitkomst tussenrapportage 2022
- 2.2 Bestemming overschot

3. Programma's

- Programma 0 Bestuur en ondersteuning
- Programma 1 Veiligheid
- Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat
- Programma 3 Economie
- Programma 4 Onderwijs
- Programma 5 Sport, cultuur en recreatie
- Programma 6 Sociaal domein
- Programma 7 Volksgezondheid en milieu
- Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
- Programma 9 Algemene dekkingsmiddelen
- Programma 10 Overhead

4. Investerings

5. Eemsdelta in Balans

6. Bijlagen

- 6.1 Rapportage geprioriteerde projecten
- 6.2 Inpassingskosten

1.1 INLEIDING

Appingedam, 18 oktober 2022

Voor u ligt de tweede Tussenrapportage 2022.

De tweede Tussenrapportage van 2022 geeft de stand van zaken weer per september 2022, met een doorkijk naar de rest van 2022. Het geraamd begrotingsresultaat 2022 was tot en met de raad van 28 september 2022 € 1.150.000 negatief. Het saldo van de tweede Tussenrapportage 2022 bedraagt € 1.504.000 positief. Het voorlopig rekeningresultaat 2022 komt daardoor, met verwerking van de tweede Tussenrapportage 2022, uit op € 354.000 positief. Op basis van deze Tussenrapportage zal de begroting 2022 worden aangepast middels een begrotingswijziging. Het positieve resultaat van de Tussenrapportage 2022 wordt voor een groot deel veroorzaakt door een hogere Algemene Uitkering. De structurele effecten van deze Tussenrapportage zijn verwerkt in de concept begroting 2023.

Wij leggen deze tweede Tussenrapportage 2022 aan u ter bespreking en vaststelling voor.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders,

R. Koch

Secretaris

B. Visser

Burgemeester

1.2 LEESWIJZER

Deze tussenrapportage is opgebouwd uit een aantal hoofdstukken:

- Financieel perspectief
- Programma's
- Investerings
- Eemsdelta in Balans

Daarnaast is een hoofdstuk "Bijlagen" toegevoegd.

Financieel perspectief

In het hoofdstuk "Financieel perspectief" geven wij een samenvatting van de uitkomsten in financiële zin van deze Tussenrapportage. In dit hoofdstuk wordt een voorstel gedaan m.b.t. de bestemming van het resultaat vanuit deze Tussenrapportage.

Programma's

In de begroting 2022 staan 11 programma's opgenomen. Per programma wordt er inzicht gegeven in de verwachte uitgaven en inkomsten per programma ("Wat mag het kosten"). Hierin wordt het verloop per programma weergegeven vanaf de primaire begroting tot de effecten die volgen uit deze rapportage.

Per programma zijn de financiële afwijkingen groter dan € 50.000 per taakveld (rapporteringsnorm in de door u vastgestelde financiële verordening) opgenomen en toegelicht.

Per programma wordt de stand van zaken weergegeven van de beleidsvoornemens zoals opgenomen in de begroting 2022. Alleen de beleidsvoornemens die niet volgens plan verlopen zijn opgenomen en worden toegelicht.

Hiernaast worden ook de aan te passen investeringsbudgetten apart benoemd.

Eemsdelta in Balans

In de eerste tussenrapportage van 2022 is gekeken naar de eerste maanden van het jaar. In deze tweede tussenrapportage is voor de periode januari – augustus 2022 naar de bezuinigingen gekeken.

Bijlagen

Er zijn twee bijlagen toegevoegd: "Rapportage geprioriteerde projecten" en "Inpassingskosten".

2. FINANCIËEL PERSPECTIEF

2.1 Uitkomst Tussenrapportage 2022

In hoofdstuk 3 is per programma aangegeven welke mutaties in financiële zin moeten worden doorgevoerd in de begroting van 2022. In onderstaande tabel zijn de uitkomsten hiervan per programma aangegeven.

Het resultaat van de Tussenrapportage 2022 is € 1.504.000 positief:

(x 1.000 euro)	(+/+ is positief)	2022
Programma:		
0. Bestuur en ondersteuning		0
1. Veiligheid		-387
2. Verkeer, vervoer en waterstaat		926
3. Economie		-2.102
4. Onderwijs		-632
5. Sport, cultuur en recreatie		-1.122
6. Sociaal domein		-3.299
7. Volksgezondheid en milieu		-263
8. Volkshuisvesting, RO en SV		1.566
9. Algemene dekkingsmiddelen		5.778
Onvoorzien		168
Mutaties reserves		-104
10. Overhead		975
Saldo Tussenrapportage 2022		1.504

2.2 Bestemming overschot

Voorgesteld wordt om het financieel resultaat van deze Tussenrapportage toe te voegen aan het saldo van de begroting 2022.

- Saldo (t/m raad 28 september 2022)	€ 1.150.000 negatief
- Saldo Tussenrapportage	€ <u>1.504.000 positief</u>
Stand begroting 2022 na Tussenrapportage	€ 354.000 positief

3. PROGRAMMA'S

Programma o. Bestuur en ondersteuning

Taakvelden

Het programma bestuur en ondersteuning bestaat uit de volgende taakvelden:

- o.1 Bestuur
- o.2 Burgerzaken

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Onze inwoners en burgers nabijheid

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Bevorderen dat inwoners gezamenlijk met hun straat, wijk en dorp, plannen maken om de leefbaarheid van hun eigen omgeving te vergroten.	• Zoveel mogelijk continueren wijk- en dorpsbudgetten. Organiseren van een pilot motiemarkt bij de behandeling van de kadernota in juni 2022.
Verder ontwikkelen van gebiedsgericht werken als integrale werkwijze om de leefkwaliteit in onze kernen te verbeteren.	• Door het trainen en begeleiden van deze werkwijze in de gemeentelijke organisatie en via gebiedsregisseurs en gebiedswethouders samen met onze inwoners, organisaties en ondernemers daar vorm en inhoud aan te geven. • Organiseren van kennismakings- en werkbezoek in/bij wijken/dorpen/ organisaties en ondernemers door raad en college.
Wij geven de jeugd en jongeren een stem en leveren een bijdrage aan burgerschapsvorming.	• Verkenning jongerenadviesraad. • Geven van gastlessen in het basis en voortgezet onderwijs over lokale democratie en het organiseren van een kinder-/jeugdraad.
Gebiedsregie is het loket voor ideeën en initiatieven van inwoners.	Bekendheid geven/promotie voor initiatievenloket.
Waardering tonen voor inwoners en organisaties die zich maatschappelijk verdienstelijk hebben gemaakt.	Instellen van een waarderingsprijs.

Stand Tussenrapportage 2022

De waarderingsprijs wordt in 2023 ingesteld. De overige onderdelen lopen volgens planning.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

	2022
Lasten	
Primitieve begroting	6.149
Verwerkte begrotingswijzigingen	1.247
Mutaties tussenrapportage	0
Saldo na Tussenrapportage	7.396
Baten	
Primitieve begroting	519
Verwerkte begrotingswijzigingen	3.109
Mutaties tussenrapportage	0
Saldo na Tussenrapportage	3.628
Saldo programma o	-3.768

Toelichting mutaties programma o

Er zijn op basis van de huidige inzichten geen afwijkingen te vermelden bij dit programma.

Programma 1. Veiligheid

Taakvelden

Het programma veiligheid bestaat uit de volgende taakvelden:

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 2: Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Openbare orde die wordt gehandhaafd en creëren van een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners.	• Regelmatig overleg met diverse organisaties over concrete veiligheidsvraagstukken in onze gemeente. Daarbij is sprake van een goede afstemming tussen zorg en veiligheid.
Verminderen van de criminaliteit en verbeteren veiligheidsbeleving.	• Opstellen en uitvoeren van het integraal veiligheidsbeleid. • Het plan van aanpak ondermijning uitvoeren in nauwe samenwerking met ketenpartners
Stand Tussenrapportage 2022	
 De gemeente, team OOV, heeft meer regie gepakt op de externe overleggen. Dit draagt bij om de visie en missie, dat is vastgesteld in het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB), beter uit te dragen en heeft een positief effect op de uitvoering. De samenwerking met Zorg gaat erg goed, de teams kunnen elkaar goed vinden en de vraagstukken rondom zorg en veiligheid worden integraal opgepakt. Het IVB is opgesteld en vastgesteld. Er ligt op dit moment een concept uitvoeringsplan voor de aanpak van ondermijning, in samenwerking met het RIEC. Het team OOV loopt wel tegen beperkingen aan, zoals het tekort in capaciteit ten opzichte van de werkvoorraad. De werkdruk blijft onverminderd hoog door het aantal incidenten met een behoorlijk maatschappelijke impact. (bijv. schietpartijen, woningovervallen, openbare orde versturende jeugdgroepen etc) De aanpak van de problematiek binnen de Caribische gemeenschap heeft vertraging opgelopen in het eerste kwartaal van 2022. Dit komt door onder andere het capaciteitstekort bij team OOV en de toename in de werkvoorraad, zoals de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en de vluchtelingencrisis. De planning is dat er in het tweede kwartaal van 2022 de aanpak van de problematiek verder wordt opgepakt.	

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 1 Veiligheid

	2022
Lasten	
Primitieve begroting	13.929
Verwerkte begrotingswijzigingen	1.330
Mutaties tussenrapportage	2.747
Saldo na Tussenrapportage	18.006
Baten	
Primitieve begroting	9.971
Verwerkte begrotingswijzigingen	0
Mutaties tussenrapportage	2.360
Saldo na Tussenrapportage	12.331
Saldo programma 1	-5.675

Mutaties Programma 1

	2022	
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Opvang Oekraïners	1.600.000	2.250.000
Stadstoezicht (mei-circulaire)	37.000	0
SPUK bevolkingsdaling, extra inzet Jongerenwerk	110.000	110.000
Aardbevingsdossier (lumpsum) inhuur pers.	1.000.000	0
	2.747.000	2.360.000
Reservemutaties:	0	0
Totaal mutaties	2.747.000	2.360.000

Toelichting mutaties programma 1

Opvang Oekraïners

(zie programma 6)

Stadstoezicht

Het takenpakket van de toezichthouder Publiek domein/ BOA is de afgelopen jaren steeds groter geworden. Via de meicirculaire 2022 is een extra budget beschikbaar gesteld van € 37.000.

SPUK bevolkingsdaling, inzet jongerenwerk

(zie programma 6)

Realisatie taakstelling koppelkansen Aardbevingen de Baas

In het kader van de vastgestelde bezuinigingstaakstellingen Eemsdelta in Balans dient er in 2022 ook € 1.000.000 gerealiseerd te worden als besparing in het kader van de koppelkansen Aardbevingen de Baas . In de begroting 2022 is uitgegaan dat deze taakstelling binnen het programma 1 zou worden gerealiseerd, echter wordt het binnen programma 10 (overhead) gerealiseerd waardoor er een mutatie nodig is.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 1

Taakvelden	2022	
	Lasten	Baten
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.600.000	2.250.000
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.147.000	110.000
Totaal mutaties taakvelden	2.747.000	2.360.000

Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakvelden

Het programma verkeer, vervoer en waterstaat bestaat uit de volgende taakvelden:

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.4 Economische havens en waterwegen
- 2.5 Openbaar Vervoer

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 1: Openbare Ruimte

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Toekomstbestendige, duurzame en veilige infrastructuur.	• Opstellen (kwaliteits)visie openbare ruimte, IBOR, afwegingskader- en kaderplan. • (Opnieuw) vastleggen van het kwaliteitsniveaus en de kwaliteitseisen. • Harmonisatie beleid diverse assets: wegen, bruggen, openbare verlichting, kabels & leidingen. • Prioriteren en investeren. • Beheer- en onderhoud op orde en risico gestuurd.
Een goede en veilige inrichting van de openbare ruimte passend bij de schaal en het karakter van de centra en dorpen.	• Uitvoeren van de lopende herinrichtingsprojecten vanuit de drie voormalige gemeenten. • In beeld brengen en formuleren van de opgaven in de kapitaalgoederen.
Stand Tussenrapportage 2022 Voor 2022 lag de prioriteit op: 1. harmonisatie verordeningen ivm de AHRI verplichting; 2. het opstellen van een afwegingskader en Handboek Openbare Ruimte; 3. in beeld krijgen van de Meerjaren onderhoudsplannen (MJOP) en het Meerjaren Investeringsprogramma (MJIP). Vaststelling van de verschillende (sectorale) beleidsplannen worden gepland voor 2023.	

Thema 2, Mobiliteit en bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Verdubbeling van de N33.	• Doorgaan met de lobby om de verdubbeling van de N33 met de aanleg van een aquaduct te realiseren.
Passage Eemskanaal.	• Gebiedsvisie ontwikkelen.

Vervangen sluis Delfzijl.	• Lobby starten.
Project Eemszijlen.	• Uitvoeren deelprogramma kustontwikkeling.
Een goed bereikbare en verkeersveilige gemeente.	• Stimuleren en in stand houden van hoogwaardig openbaar vervoer. • Inzetten op projecten voor (elektrische) deelmobiliteit en aanleg van laadpalen. • Investeren in recreatieve infrastructuur: haventjes, fiets- en wandelpaden. • Aandacht voor landbouwverkeer/agrologistiek.
Duidelijke kaders voor mobiliteit en verkeer.	• Het opstellen van een mobiliteitsplan / gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP). • Digitaliseren en visualiseren van verkeersdata.
Stand Tussenrapportage 2022	
 Vaststelling van het GVVP staat gepland voor 2023.	

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

	2022
Lasten	
Primitieve begroting	9.487
Verwerkte begrotingswijzigingen	1.537
Mutaties tussenrapportage	-681
Saldo na Tussenrapportage	10.343
Baten	
Primitieve begroting	248
Verwerkte begrotingswijzigingen	1.150
Mutaties tussenrapportage	245
Saldo na Tussenrapportage	1.643
Saldo programma 2	-8.700

Mutaties Programma 2

Omschrijving	2022	
	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Onderhoud wegen	-457.000	0
Onderhoud kunstwerken	-232.000	
Wijziging verzekeringskosten	7.000	
Taakstellingswijziging BORG, kunstwerken	50.000	
Taakstellingswijziging BORG, vrijval kapitaallst.	-99.000	0
Kabels en leidingen	0	195.000
Afrek. Projecten verkeer en vervoer	50.000	50.000
	-681.000	245.000
Reservemutaties:		
Reserve onderhoud wegen	841.000	486.000
Reserve onderhoud kunstwerken	195.000	-232.000
Totaal mutaties	355.000	499.000

Toelichting mutaties programma 2**Toelichting onderhoud wegen**

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2021 is de voorziening onderhoud wegen omgezet naar een reserve onderhoud wegen. Hierdoor dient de geraamde jaarlijkse storting in de voorziening te worden omgezet in een storting in de reserve (€ 841.000)

Jaarlijks werd een deel van het onderhoud wegen onttrokken uit de voorziening. Voor het onderhoud wegen wordt voor de rest van dit jaar een extra uitgave verwacht van € 486.000 (excl. de renovatie van de weegbrug € 34.000)

Onderhoud kunstwerken

Door de langere voorbereidingstijd en verwevenheid met de versterkingsoperatie zullen niet alle onderhoudswerken voor dit jaar worden uitgevoerd. Hierdoor wordt een budget van € 232.000 dit jaar niet ingezet.. Dit restantbudget t.b.v. de onderhoud kunstwerken wordt gestort in de reserve " Kunstwerken" en wordt betrokken bij het uitvoeringsprogramma 2023.

Taakstellingswijziging BORG

In het Kader van Eemsdelta in balans zijn de onderhoudsbedragen voor wegen, kunstwerken en openbaar groen in de begroting en meerjarenraming verlaagd. Het gaat hier over taakvelden binnen diverse programma's. Binnen deze taakvelden is er een voordeel door onderuitputting op de kapitaallasten als gevolg van vertraagde uitvoering van investeringen. Hierdoor kunnen de noodzakelijke onderhoudsbudgetten in 2022 incidenteel worden verhoogd. Per saldo is dit budgettair neutraal.

Kabels en leidingen

Er zijn door diverse partijen meer kabels en leidingen gelegd i.v.m. herinrichting versterkingen en energietransitie waardoor de raming van de legesopbrengst met € 195.000 kan worden verhoogd. Dit bedrag zal worden toegevoegd aan de reserve kunstwerken.

Raming Projecten taakveld verkeer en vervoer

Diverse projecten worden voor 2022 gemuteerd in deze Tussenrapportage. Projecten lopen vaak meerjarig en worden gedekt voor externe financieringsbronnen. Op basis van actualisatie van de verwachte uitgaven (en daarmee te ontvangen bijdragen) worden de budgetten voor 2022 aangepast. De projecten lopen door diverse programma's. De mutaties betreffen per saldo een budgettair neutrale wijziging en worden dan ook verder in deze Tussenrapportage niet toegelicht.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 2

Taakvelden	2022	
	Lasten	Baten
2.1 Verkeer en vervoer	-681.000	245.000
2.2 Parkeren	0	0
2.3 Recreatieve havens	0	0
2.4 Economische haven en waterwegen	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0
Totaal mutaties taakvelden	-681.000	245.000

Programma 3. Economie

Taakvelden

Het programma economie bestaat uit de volgende taakvelden:

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie (en toerisme)

Thema 2: Toerisme

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Groei toerisme, verbreden aanbod.	• Uitvoering en invulling geven aan de Toeristische Visie.
Boost geven aan de promotie Eemsdelta.	• Uitvoering via Top van Groningen, NPG businessplan.
Ontwikkelen Eemsdelta - Ost-Friesland Toerismus GmbH.	• Kansen EDR aanvraag onderzoeken op themaroutes, Ost Friesland en Eemsdelta.
Jongeren binden aan de sector toerisme.	• Koppeling leggen met MBO/HBO en Agrarisch onderwijs.
Thema water, havens en routes verder ontwikkelen.	• Inzet Project Eemsdelta 2030, onder andere Grote polder om havens toegankelijker te maken en Routebureau Groningen.
Koppelkansen door samenwerking met gebiedspartners, Provincie en Kustgemeenten.	• Netwerk onderhouden en informatie uitwisseling, budgetkoppeling, budgetontsluiting.
Faciliteren bij Waddenfondsprojecten	• Stimuleren, koppelen, informeren en faciliteren.
Ondersteunen toeristische ondernemers en attracties.	• Informeren, netwerk onderhouden en versterken, kennisdeling, faciliteren. Verbindingen faciliteren met gebiedspartners zoals Ondernemershuis, Economic Board Groningen, Waddenfonds, Provincie, enzovoort.
Bevorderen Cultuur toerisme.	• Bestendigen en stimuleren en Kunst en Cultuuraanbod.
Stand Tussenrapportage 2022	
 Onderdeel "Jongeren binden aan de sector toerisme": Dit zal niet gerealiseerd worden in 2022. Ivm drukte nog meer tijdsinzet nodig.	

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 3 Economie

	2022
Lasten	
Primitieve begroting	1.247
Verwerkte begrotingswijzigingen	680
Mutaties tussenrapportage	2.652
Saldo na Tussenrapportage	4.579
Baten	
Primitieve begroting	266
Verwerkte begrotingswijzigingen	350
Mutaties tussenrapportage	550
Saldo na Tussenrapportage	1.166
Saldo programma 3	-3.413

Mutaties Programma 3

	2022	
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Afr. Projecten economische ontwikkeling	250.000	250.000
Afr. Projecten fys. Bedrijfsinfrastr.	2.101.700	0
Afr. Projecten economische promotie	270.000	270.000
SPUK bevolkingsdaling, Loodskotter	30.000	30.000
	2.651.700	550.000
Reservemutaties:	0	0
Totaal mutaties	2.651.700	550.000

Toelichting mutaties programma 3

Raming Projecten diverse taakvelden

Diverse projecten worden voor 2022 gemuteerd in deze Tussenrapportage. Projecten lopen vaak meerjarig en worden gedekt voor externe financieringsbronnen. Op basis van actualisatie van de verwachte uitgaven (en daarmee te ontvangen bijdragen) worden de budgetten voor 2022 aangepast. De budgetten lopen door diverse programma's. De mutaties betreffen een budgettair neutrale wijziging.

Specifieke uitkering Bevolkingsdaling

(Zie toelichting programma 6)

Samenvatting mutaties per taakveld programma 3

Taakvelden	2022	
	Lasten	Baten
3.1 Economische ontwikkelingen	250.000	250.000
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.101.700	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	0
3.4 Economische promotie (en toerisme)	300.000	300.000
Totaal mutaties taakvelden	2.651.700	550.000

Programma 4. Onderwijs

Taakvelden

Het programma onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

- 4.1 Openbaar basisonderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Thema 2: verbinding jeugdhulp en onderwijs

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Dat kinderen eerder ondersteuning in het onderwijs krijgen, zodat ze in staat worden gesteld het onderwijsniveau te volgen dat bij hen past.	• Verbeteren samenwerking tussen onderwijs en jeugd(hulp). • Uitvoeren van het Project Samen voor het kind. • Inzet van Kwartiermaker Zorg en Schoolmaatschappelijk Werkers.
Stand Tussenrapportage 2022	
 De doelstellingen uit de bestuurlijke opdracht: Samen voor het Kind zijn gedeeltelijk gehaald. Op SBO De Delta hebben we individuele begeleiding vervangen door een collectief aanbod. Met het introduceren van Schoolmaatschappelijk werk is daarmee ook een begin gemaakt in het reguliere basisonderwijs. We verkennen of in het reguliere onderwijs ook de individuele ambulante begeleiding vervangen kan worden met groepsarrangementen.	

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 4 Onderwijs

	2022
Lasten	
Primitieve begroting	9.862
Verwerkte begrotingswijzigingen	2.691
Mutaties tussenrapportage	697
Saldo na Tussenrapportage	13.250
Baten	
Primitieve begroting	4.297
Verwerkte begrotingswijzigingen	2.064
Mutaties tussenrapportage	65
Saldo na Tussenrapportage	6.426
Saldo programma 4	-6.824

Mutaties Programma 4

	2022	
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Huisvesting onderwijs; verzekeringskosten	63.000	0
SPUK onderwijshuisvesting	0	-751.000
IKC Loppersum, kapitaallasten	-205.000	0
Afr. Projecten onderwijsbeleid en leerlingzaken	475.000	475.000
Leerlingenvervoer	23.000	0
Nationaal Progr. Onderwijs (NPO)	341.000	341.000
	697.000	65.000
Reservemutaties:		
Reserve onderwijshuisvesting	0	63.000
Reserve onderwijshuisvesting	-546.000	0
Totaal mutaties	151.000	128.000

Toelichting mutaties programma 4**Onderwijshuisvesting**

De verzekeringslasten nemen in totaal toe met € 63.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de herbouwwaarde van de gebouwen toeneemt door de bouwkostenstijging. Door deze toename stijgt de verzekeringspremie. Daarnaast zijn nog niet alle oude schoolgebouwen gesloopt of verkocht. Deze extra last wordt ten laste gebracht van de reserve onderwijshuisvesting.

SPUK onderwijshuisvesting/ Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting/IKC Loppersum, zakelijke lasten

De Decentralisatie uitkering "Scholentransitie Groningen" is gewijzigd in een Specifieke Uitkering. Hierover zijn met het ministerie van OCW afspraken gemaakt welke zijn afgestemd met de

accountant. Hiervoor dient de begroting te worden aangepast. De SPUK-uitkering is met **€ 751.000** verlaagd. Hier tegenover staat een verlaging van de kapitaallasten met € 205.000. Per saldo wordt hierdoor de storting in de reserve gecorrigeerd met €546.000.

Afrekening Projecten onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Diverse projecten worden voor 2022 gemuteerd in deze Tussenrapportage. Projecten lopen vaak meerjarig en worden gedekt door externe financieringsbronnen. Op basis van actualisatie van de verwachte uitgaven (en daarmee te ontvangen bijdragen) worden de budgetten voor 2022 aangepast. De budgetten lopen door diverse programma's. De mutaties betreffen een budgettair neutrale wijziging.

Leerlingenvervoer

In de septembercirculaire is een bijdrage opgenomen voor het leerlingenvervoer van Oekraïense vluchtelingen. Dit budget is gelabeld en wordt dan ook binnen het programma onderwijs als last opgenomen om ook deze activiteiten te kunnen bekostigen.

Nationaal Programma Onderwijs

De inkomsten met betrekking tot NPO kwamen pas beschikbaar na het opstellen van de begroting. Deze waren niet opgenomen. Tevens kon er toen nog geen inschatting worden gemaakt van de uitgaven aangezien deze afhankelijk waren van de inkomsten. Voor 2022 wordt nu een bedrag opgenomen van € 341.000 voor zowel de lasten als de baten. NPO is een project dat loopt van 2021 tot 2023. Voor de COVID gerelateerde onderwijsvertragingen wordt een bedrag ontvangen van in totaal € 682.000.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 4

Taakvelden	2022	
	Lasten	Baten
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	-142.000	-751.000
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	839.000	816.000
Totaal mutaties taakvelden	697.000	65.000

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Taakvelden

Het programma sport, cultuur en recreatie bestaat uit de volgende taakvelden:

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Thema 4: archeologisch erfgoed

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Archeologie een plek geven in omgevingsvisie en -plan.	In samenwerking met de huisadviseur Libau en mogelijk ook met inbreng van anderen, zoals provincie en (buur)gemeenten wordt het thema archeologie op een passende manier in de omgevingsvisie en het omgevingsplan verankerd.
Het harmoniseren van het archeologisch beleid en het actualiseren van de beleidsadvieskaarten.	Ook hierin is een rol voor onze huisadviseur Libau weggelegd.
Stand Tussenrapportage 2022	
 Aangaande archeologie hoeft in principe niets per 01-01-2023 in het tijdelijk/voorlopig omgevingsplan te landen aangezien het in de bestemmingsplannen is verankerd. Op het moment dat met een omgevingsplan wordt gestart is zal voor archeologie een passend verhaal worden geschreven. De harmonisatie van de drie beleidsstukken archeologie van voor de herindeling (en het aanpassen van de archeologische verwachtingenkaart) staat voor 2023 in de planning.	

Thema 5: Openbaar Groen

Stand Tussenrapportage 2022
 Vaststelling van het beleidsplan Groen staat gepland voor 2023.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

	2022
Lasten	
Primitieve begroting	14.404
Verwerkte begrotingswijzigingen	1.673
Mutaties tussenrapportage	1.408
Saldo na Tussenrapportage	17.485
Baten	
Primitieve begroting	888
Verwerkte begrotingswijzigingen	510
Mutaties tussenrapportage	286
Saldo na Tussenrapportage	1.684
Saldo programma 5	-15.801

Mutaties Programma 5

Omschrijving	2022	
	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Afrek. Projecten sportbeleid en activering	40.000	40.000
Zwemaccommodaties	130.000	0
Optisport en ZADV	-54.000	0
Kunst en cultuur; SPUK bevolkingsdaling	115.000	115.000
Kunst en cultuur; de Molenberg verzekeringskst.	7.000	0
Zandstrand Delfzijl, aanschaf stranddoeken	35.000	0
Afr. Projecten openbaar groen en recreatie	131.000	131.000
Upgrade sporthal Campus	1.000.000	0
Groot materieel; verzekeringskosten	4.000	0
Groenbeheer; taakstelling BORG	50.000	0
Grachten en vijvers; taakstelling BORG	-23.000	0
Essentak, taakstelling BORG	-27.000	0
	1.408.000	286.000
Reservemutaties:		
Algemene Reserve	0	35.000
Totaal mutaties	1.408.000	321.000

Toelichting mutaties programma 5**Afrekening Projecten sportbeleid en openbaar groen**

Diverse projecten worden voor 2022 gemuteerd in deze Tussenrapportage. Projecten lopen vaak meerjarig en worden gedekt door externe financieringsbronnen. Op basis van actualisatie van de verwachte uitgaven (en daarmee te ontvangen bijdragen) worden de budgetten voor 2022 aangepast. De budgetten lopen door diverse programma's. De mutaties betreffen een budgettair neutrale wijziging.

Energiekosten zwembad Dubbelslag

Zwembad Dubbelslag wordt ook geconfronteerd met sterk gestegen energieprijzen door de energiecrisis in de wereld. Conform de overeenkomst met de gemeente vindt er compensatie plaats wanneer de stijging van de energielasten meer dan 5% bedragen. Er zal naar verwachting een aanvullende exploitatiebijdrage van **€ 130.000** moeten worden overgemaakt over 2022. Ook voor 2023 zal er naar verwachting een aanvullende exploitatiebijdrage in verband met de energieprijzen nodig zijn. Gezien de fluctuaties in de energietarieven is dit voor nu nog lastig in te schatten.

Verrekening Optisport en ZADV

Er is een nieuwe exploitatie- en huurovereenkomst getekend tussen de gemeente Eemsdelta, de vastgoed BV van zwembad Dubbelslag en de exploitant van het zwembad. Voor de exploitant wordt het door de wijziging in het BTW-regime mogelijk om van een deel van de kosten de BTW te verrekenen. Dit was eerder niet het geval. Hierdoor zullen de exploitatiekosten voor de exploitant dalen. Structureel levert dit de gemeente een voordeel op van **€ 54.000**. Met deze besparing wordt structureel een deel van de bezuiniging op sport(accommodaties) gerealiseerd.

Kunst en cultuur; SPUK bevolkingsdaling

(zie toelichting programma 6)

Zandstrand Delfzijl

Op het zandstrand Delfzijl zijn stranddoeken geplaatst die ervoor moeten zorgen dat het zand niet wegwaait. Deze doeken waaien/zijn kapot en geven daardoor niet de gewenste uitstraling meer aan het strand. De doeken worden daarom vervangen door een materiaal (wilgentenen of ander natuurlijk materiaal) dat beter bestand is tegen weersinvloeden (motie 14 raad 13 juli 2022). De kosten hiervan bedragen **€ 35.000.**

Upgrade sporthal Campus

In de doordecentralisatie-overeenkomst met het Eemsdelta college (EDC) is onder andere opgenomen dat de gemeente bijdraagt aan de realisatie van de sporthal van de Campus, voor een bedrag van € 1.000.000. Het schoolgebouw inclusief gymzaal is en blijft eigendom van het EDC. Wij geven een bijdrage van **€ 1.000.000.** In de meerjarenbegroting was rekening gehouden met de kapitaallast van dit bedrag. In de begroting is rekening gehouden met het onttrekken van de jaarlijkse kapitaallast van de "investering". Omdat het gebouw niet ons eigendom is, moet het ten laste van de exploitatie worden gebracht.

BORG taakstelling

In het Kader van Eemsdelta in balans zijn de onderhoudsbedragen voor wegen, kunstwerken en openbaar groen in de begroting en meerjarenraming verlaagd. Het gaat hier over taakvelden binnen diverse programma's. Binnen deze taakvelden is er een voordeel door onderuitputting op de kapitaallasten als gevolg van vertraagde uitvoering van investeringen. Hierdoor kunnen de noodzakelijke onderhoudsbudgetten in 2022 incidenteel worden verhoogd. Per saldo is dit budgettair neutraal.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 5

Taakvelden	2021	
	Lasten	Baten
5.1 Sportbeleid en activering	40.000	40.000
5.2 Sportaccommodaties	1.076.000	0
5.3 Cultuurpresentatie c.a.	122.000	115.000
5.4 Musea	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	0	0
5.6 Media	0	0
5.7 Openbaar groen en openlucht recr.	170.000	131.000
Totaal mutaties taakvelden	1.408.000	286.000

Programma 6. Sociaal domein

Taakvelden

Het programma sociaal domein bestaat uit de volgende taakvelden:

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 1: Transformatie sociaal domein

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Beheersen van de kosten en verhogen van de kwaliteit door een integrale benadering van het sociaal domein.	• Beter samenwerken met maatschappelijke partners, onderwijs, werkgevers, enzovoort • Verbeteren (gebiedsgerichte) samenwerking tussen uitvoerende teams en team beleid, en tussen uitvoerende teams onderling (Wmo, jeugd, inkomen, werk & participatie). • Meer inzetten op kennisdeling binnen regio en met Rijksoverheid. • Aansluiten op landelijke programma's. • Actief zoeken naar subsidiemogelijkheden Rijk, EU en NPG. • Doorontwikkelen van dashboard sociaal domein op beschikbaarheid van (integrale) informatie.

Stand Tussenrapportage 2022

In 2022 is er gewerkt aan de samenwerking tussen beleid en uitvoering tot een niveau waarop de teams elkaar goed informeren en samenwerken bij lopende zaken. De samenwerking met maatschappelijke partners is daardoor ook gegroeid en wordt per beleidsonderwerp verder vormgegeven. Het dashboard sociaal domein draagt bij aan deze ontwikkeling. De samenwerking in de regio kan sterker. Op het vlak van Jeugdhulp, Positieve gezondheid en armoede en schulden weten gemeenten elkaar te vinden. Voor onderwerpen zoals Wmo, Wonen en zorg en NPG zijn de samenwerkingen nog in opstartende fase. Dit jaar zijn we ook volop aangesloten bij landelijke programma's met betrekking tot eenzaamheid, participatie en leefbaarheid.

Dit jaar zijn wij ook gestart om scherp te krijgen welke kansen externe middelen ons bieden, zoals provinciale, maar ook Europese middelen. Deze worden de komende maanden verder uitgewerkt.

Thema 2: Toekomstbestendige zorg en ondersteuning

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Toekomstbestendige zorg en ondersteuning.	• Herstructureren zorglocaties en -experimenten.
	• Doorontwikkelen ketenzorg (complexe casus, dementie, eenzaamheid, wijkverpleging).
	• Doorontwikkelen Sociaal programma Eemsdelta, waarvoor de komende periode een gemeentebreed programma wordt opgesteld. De focus ligt nu nog op onderwijs en Delfzijl-Noord.
Stand Tussenrapportage 2022	
 Samenwerking met de huisartsen, wijkverpleging en multidisciplinair team is in ontwikkeling op drie locaties.	

Thema 3: Eemdelta dichtbij – Sociaal Plein Eemsdelta

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Eemsdelta dichtbij.	• Sociaal Plein Eemsdelta doorontwikkelen.
	• Aansluiten op de gebiedsgerichte aanpak • Verbeteren van de samenwerking met maatschappelijke partners, onderwijs, werkgevers, enzovoort.
Stand Tussenrapportage 2022	
 Samenwerking met huisartsen krijgt vorm, in november is er een bijeenkomst over dit onderwerp.	

Thema 4: Jeugdhulp

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Beheersen en terugdringen van de kosten voor jeugdhulp.	• Basis op orde (werkprocessen, op /in en afstroom) krijgen. • Scherper definiëren reikwijdte jeugdwet (aanpassen verordening). • Data analyseren en monitoren. • Beheersmaatregelen verder uitwerken, zoals a) inzet ondersteuners Jeugd en Gezin bij de huisartsen; b) contactmanagement en contractbeheer aanbieders ; c) afbakenen Jeugdwet met WLZ en passend onderwijs.
(Talent)ontwikkeling en gelijke kansen voor alle kinderen in onze gemeente.	• Samenwerken met de Gelijke Kansen Alliantie, Kansrijke Start en Kansrijke Groningers. Zo

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	werken we aan een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
Stand Tussenrapportage 2022	
 - Scherper definiëren reikwijdte jeugdwet: Landelijk zal de jeugdwet scherper gedefinieerd worden. - Na vertrek van de contactmanager is er een vacature uitgezet voor de invulling van de functie.	

Thema 5: Armoede en Schuldenproblematiek

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Schuldenproblematiek integraal benaderen.	• Uitvoering geven aan het beleidsplan Schuldhulpverlening.
Vroegtijdig schuldenproblematiek signaleren.	• Samen met de specialisten van de Volkskredietbank en Cadanz Welzijn mensen actief benaderen en financiële problemen oplossen zolang ze nog klein zijn.
Stand Tussenrapportage 2022	
 Schuldhulpverlening is een integraal onderdeel van het sociale domein. Dit betekent dat er niet alleen aandacht is voor het voorkomen en aanpakken van financiële problemen van een inwoner, maar ook voor problemen rondom de woonsituatie, participatie, gezondheid, opvoeding, etcetera. De uitvoering van het beleidsplan schuldhulpverlening sluit aan bij de doelen zoals geformuleerd in het beleidsplan. Echter: omdat het beleidsplan een gezamenlijk plan is van de 5 gemeenten die samenwerken in de GR VKB en formeel de regie op de uitvoering is gedelegeerd aan het bestuur van de VKB, leidt deze uitvoering voorsnag onvoldoende tot de gewenste integrale benadering. Eind oktober start een werkplaats onder begeleiding van Schouders Eronder om de samenwerking in de keten van schuldhulpverlening merkbaar en meetbaar te beter vorm te geven. Daarnaast loopt een traject rond de wijziging van het statuut van de GR VKB met als doel om de juridische vorm van de GR beter aan te laten sluiten bij de gewenste regierol van de gemeenten.	

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 6 Sociaal domein

	2022
Lasten	
Primitieve begroting	94.472
Verwerkte begrotingswijzigingen	6.645
Mutaties tussenrapportage	7.588
Saldo na Tussenrapportage	108.705
Baten	
Primitieve begroting	33.107
Verwerkte begrotingswijzigingen	1.520
Mutaties tussenrapportage	4.289
Saldo na Tussenrapportage	38.916
Saldo programma 6	-69.789

Mutaties Programma 6

Omschrijving	2022	
	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
SPUK bevolkingsdaling, integrale agenda	110.000	110.000
SPUK bevolkingsdaling, Slimotheek	100.000	100.000
SPUK bevolkingsdaling, Pact tegen Eenzaamheid	75.000	75.000
SPUK bevolkingsdaling, Visie op Welzijn	15.000	15.000
SPUK bevolkingsdaling, Powerful Ageing	225.000	225.000
SPUK bevolkingsdaling, vrijwilligerswerk	5.000	5.000
SPUK bevolkingsdaling, dorpsondersteuner	45.000	45.000
SPUK bevolkingsdaling, gebiedsregie	370.000	370.000
Afr. Projecten samenkracht burgerparticipatie	-209.000	-209.000
Huisvesting Luingaborg/Menterne Oekraïne	960.000	1.810.000
Opvang asielzoekers, algemene kosten	81.000	0
Afr. Projecten wijkteams	2.408.000	2.408.000
Energietoeslag	3.130.000	0
Hogere energiekosten	1.875.000	0
BUIG	-1.426.000	-115.000
Werkbedrijf dienstverlening en productie	0	-550.000
Huisvesting werkbedrijf; verzekeringskosten	-45.000	0
Participatie, meicirculaire	247.000	0
ZIN; jeugdzorg; meicirculaire	122.000	0
ZIN; jeugdzorg; Hervormingsagenda	-500.000	0
	7.588.000	4.289.000
Reservemutaties:	0	0
Totaal mutaties	7.588.000	4.289.000

Toelichting mutaties programma 6**Specifieke uitkering (SPUK) Bevolkingsdaling**

Zoals gemeld in voorgaande circulaire's zullen de middelen voor bevolkingsdaling in 2022 nog éénmalig worden gecontinueerd. Tot en met 2021 ontvingen de negen krimpregio's deze middelen via een decentralisatie-uitkering uit het gemeentefonds. Om de rechtmatigheid te waarborgen, worden de middelen in 2022 verstrekt via een specifieke uitkering (SPUK)/Rijksbijdrage. De gemeente Eemsdelta krijgt hiervoor een bijdrage van **€ 1.200.000**. De inzet van deze bijdrage is inmiddels in kaart gebracht en gedeeltelijk al in uitvoering binnen diverse programma's. Per saldo worden de bijdrage en inzet budgettair neutraal verwerkt. In de tabel "Mutaties Programma 6" worden de diverse posten vanuit programma 6 benoemd waar vanuit de SPUK budget aan wordt toegevoegd. Hieronder worden de onderwerpen benoemd die aan budgetten worden toegevoegd die onder andere programma's vallen.

Programma	Onderwerp(en)	Bedrag
Programma 1	Inzet Jongerenwerk	€ 110.000
Programma 3	Loodskotter	€ 30.000
Programma 5	O.a. Mijn Thuis mijn verhaal, harmonisatie subsidies	€ 115.000
Programma 6	Zie uitsplitsing "mutaties programma 6"	€ 945.000
		€ 1.200.000

Huisvesting Luingaborg en Menterne Oekraïne (ook deels programma o)

Door de raad is een krediet beschikbaar gesteld voor de aankoop van Luingaborg (€ 300.000) en voor het project opvang Oekraïners (€ 1.500.000). Hiermee is er krediet beschikbaar voor de inrichting en verbouw van de Luingaborg en Menterne en voor aanverwante kosten waaronder het verstrekken van leefgeld. Het bedrag is beschikbaar gesteld op basis van een inschatting van de te maken kosten destijds voor geheel 2022. Inmiddels wordt er ook steeds meer duidelijk over de Rijksvergoeding die zal worden verstrekt voor de opvang van Oekraïners. Gemeenten ontvangen o.a. een normbedrag van € 100 per dag per gerealiseerde opvangplek en daarnaast de werkelijke kosten die gemeenten maken voor het geschikt maken van gebouwen voor de opvang van ontheemden (de zogenaamde transitiekosten). Er is inmiddels een bedrag gedeclareerd bij het Rijk.

De werkelijk te maken kosten voor de inrichting van de opvanglocaties, opvang op de tijdelijke locatie, bemensing, beveiliging en leefgeld vallen hoger uit dan eerder begroot waardoor het budget voor de opvang dient te worden verhoogd. Voor de verbouw van de twee locaties is € 960.000 nodig en voor de algemene kosten een bedrag van € 1.600.000. Deze kosten worden geheel vergoed via de bijdrage die wij van het Rijk hiervoor krijgen. Voor de twee locaties was op basis van het beschikbaar gestelde budget van € 1,5 miljoen, € 850.000 hiervan begroot voor de twee locaties. Hier wordt nu € 960.000 aanvullend voor begroot. Tevens wordt de rijksvergoeding van € 1.810.000 (saldo € 960.000 en € 850.000) hieraan toegevoegd.

In zowel programma 1, 6 als 9 zijn budgettaire mutaties inzake opvang Oekraïners geraamd. Per saldo zijn deze wijzigingen budgetneutraal.

Opvang asielzoekers, algemene kosten

Op basis van de septembercirculaire is € 81.000 ontvangen voor de inburgering van asielzoekers.

Afrekening Projecten burgerparticipatie en wijkteams

Diverse projecten worden voor 2022 gemuteerd in deze Tussenrapportage. Projecten lopen vaak meerjarig en worden gedekt door externe financieringsbronnen. Op basis van actualisatie van de verwachte uitgaven (en daarmee te ontvangen bijdragen) worden de budgetten voor 2022 aangepast. De budgetten lopen door diverse programma's. De mutaties betreffen een budgettair neutrale wijziging.

Energietoeslag

Via de meicirculaire 2022 en de septembercirculaire 2022 is geld ontvangen voor de verstrekkingen en de uitvoeringskosten van de eenmalige energietoeslag Eemsdelta. In totaal betreft het een budget van € 3.100.000.

Naast de beleidsregels Eenmalige energietoeslag Eemsdelta 2022, waarbij uitgegaan wordt van de daadwerkelijke energiekosten, is door de raad de Individuele maatwerkregeling Hogere energiekosten vastgesteld (motie 16 Raad d.d. 13 juli 2022). De hieraan ten grondslag liggende

beleidsregels gaan uit van het draagkrachtbeginsel. Door de raad zijn hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld. Vooralsnog worden de kosten aanvullend begroot op **€ 1.875.000**.

BUIG (gebundelde uitkering Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 en voor de inzet van loonkostensubsidie)

In 2022 hebben minder mensen gebruik gemaakt van de BUIG-regeling. In totaal is hiervoor raming opgenomen van € 23.083.400. Naar verwachting wordt **€ 1.426.000** minder verstrekt. De komende jaren is de verwachting dat zowel de uitgaven als de vergoeding van het Rijk lager zullen gaan uitvallen. Deze meevaller wordt gemeld op basis van een voorlopige beschikking van het Rijk, die **€ 115.000** lager uitvalt dan tot nu toe is begroot. Mogelijk valt het definitieve bedrag/definitieve beschikking over 2022 lager uit.

Werkbedrijf dienstverlening en productie

Er wordt in 2022 **€ 550.000** minder ontvangen dan geraamd. Deel van de omzetderving bij productie is terug te voeren door het wegvallen van 1 grote klant bij de afdeling montage /stoffeer. Bij de overige onderdelen van productie is sprake van omzetsdaling als gevolg van afnemende klantvraag bij metaal, atelier en elektronica. Bij dienstverlening is een deel van de omzetderving terug te voeren op lagere schoonmaakomzet. Schoonmaak nu door eigen mensen uitgevoerd. Voor de overige onderdelen binnen dienstverlening is er sprake van omzetsdaling als gevolg van afnemende klantvraag. In de begroting 2023 is rekening gehouden met de structurele effecten van de omzetsdalingen

Daarnaast zijn de verzekeringskosten **€ 45.000** lager dan geraamd.

Participatie

In de meicirculaire is een extra bedrag opgenomen van **€ 247.000**. Dit bedrag wordt hier direct doorgezet als extra uitgave op Participatie.

ZIN jeugdzorg/ Hervormingsagenda

Naar aanleiding van het regeerakkoord zijn de gesprekken voor de totstandkoming van de Hervormingsagenda opgeschort. Dit met grote vertraging tot gevolg en op moment van schrijven is de Hervormingsagenda nog niet vastgesteld. In de begroting 2022 was hiervoor een budget geraamd van € 750.000. In september en oktober van 2022 worden de gemeenten geconsulteerd. Naar verwachting zal de Hervormingsagenda in het najaar van 2022 of in het voorjaar van 2023 gereed zijn. Voorgesteld wordt om € 250.000 mee te nemen naar 2023 zodat er voor 2023 hetzelfde bedrag beschikbaar is als in 2022 en het resterende bedrag van **€ 500.000** voor 2022 te laten vrijvallen.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 6

Taakvelden	2022	
	Lasten	Baten
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.552.000	2.321.000
6.2 Wijkteams	2.408.000	2.408.000
6.3 Inkomensregelingen	3.579.000	-115.000
6.4 Begeleide participatie	-45.000	-550.000
6.5 Arbeidsparticipatie	247.000	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	225.000	225.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-378.000	0
6.81 Geescaleerde zorg 18+	0	0
6.82 Geescaleerde zorg 18-	0	0
Totaal mutaties taakvelden	7.588.000	4.289.000

Pilot "Anders reizen van OZG Scheemda"

In de regio Noord Groningen verzorgt vervoerder UVO in opdracht van de gemeenten onder andere het Wmo vervoer. Met UVO is overeengekomen gedurende de contractperiode (einddatum 31 juli 2024) samen met gemeenten te werken aan duurzaamheid, efficiency en emissievrij rijden. UVO is vóór de corona uitbraak met een voorstel gekomen het vervoer naar het ziekenhuis in Scheemda, OZG, duurzamer en efficiënter in te richten. Vanwege Corona is de start van het project uitgesteld naar 1 oktober 2022.

Vervoer naar het ziekenhuis staat bovenaan in de top 10 bestemmingen van Wmo pashouders. Sinds de opening van het OZG Scheemda is dit vooral voor de inwoners van Delfzijl, Appingedam en Roodeschool en veel voorkomende bestemming.

Inwoners van Delfzijl kunnen elk uur met de bus naar het OZG. Voor inwoners van Roodeschool en Appingedam is dit geen optie. Daarbij komt dat de bushalte en de ingang van het ziekenhuis 15 minuten lopen uit elkaar liggen, een te grote afstand voor de meeste Wmo pashouders om te voet of met de rollator af te leggen. De shuttle die rijdt van de bushalte naar de hoofdingang is niet altijd beschikbaar, en er is geen overdekte wachtvoorziening. Hierdoor vervalt voor veel pashouders het OV als voorliggende voorziening.

Volgende reden om het anders reizen naar een veelvoorkomende bestemming te verkennen op de route naar het OZG.

De pashouder reserveert de heenrit zoals gebruikelijk, minimaal 1 uur van tevoren bij UVO.

De terugreis vindt op werkdagen plaats op vaste bloktijden tussen 13.00 uur en 17.00 uur. Elk uur vertrekt een 8 persoons (rolstoel)bus vanaf de hoofdingang van het OZG. De pashouder hoeft niet te reserveren en wordt zoals gebruikelijk naar de gewenste bestemming teruggebracht. Afhankelijk van het gebruik kunnen de bloktijden eenvoudig worden aangepast of uitgebreid.

Aan de pilot zijn geen extra kosten verbonden en past binnen het bestaande contract. Mocht de pilot een succes zijn doordat er efficiënter gereden kan worden, bestaat de mogelijkheid om het aantal drukbezochte bestemmingen uit te breiden. De pilot loopt tot februari 2023 en zal tussentijds en in januari worden geëvalueerd.

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Taakvelden

Het programma volksgezondheid en milieu bestaat uit de volgende taakvelden:

- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 2: begraafplaatsen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Herijken bestuurlijke doelstelling	• Opstellen beleidsplan (eind 2022)
Onderhoudskosten verlagen	• Opstellen beleidsplan (eind 2022)
Harmonisatie tarieven	• Opstellen beleidsplan (eind 2022)
Stand Tussenrapportage 2022	
 In 2022 is gestart met het opstellen van een beleidsplan. Gezien de complexiteit en gevoeligheid van het onderwerp en het aantal betrokkenen vraagt dit om een zorgvuldig traject. Vaststelling van het beleidsplan vindt plaats in 2023.	

Thema 5: ruimte voor energie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Verduurzaming lange termijn.	- Inzetten op hernieuwbare energie. - Bieden ruimtelijke kaders voor initiatieven.
Stand Tussenrapportage 2022	
 De leidraad zonneparken die voorkomt uit de visie 'Ruimte voor energie' loopt nog. Op dit moment is er nog geen van de drie zonneparken in het buitengebied gerealiseerd. De combinatie tussen een goede landschappelijke inpassing en lokaal eigenaarschap vergt zorgvuldigheid wat de nodige tijd kost. De ontwikkeling van deze drie zonneparken zal in 2023 doorlopen.	

Thema 6: klimaat- en energietransitie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Een programma energiebesparing (energieteam) opstellen.	• Inventariseren van de huidige activiteiten op het gebied van energiebesparing in de voormalige

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum.
	Deze activiteiten actualiseren en synchroniseren.
Integrale gebiedsontwikkeling Oosterhorn bereiken.	Een integraal gebiedsplan ontwikkelen voor het industrieterrein Oosterhorn.
Actualiseren van de visie 'Ruimte voor energie'.	Op basis van de uitkomsten leidraad zonneparken en de ervaringen in het programma energieprogramma de visie 'Ruimte voor Energie' evalueren en indien nodig aanpassen.
De gemeente aardgasvrij maken	Een transitievisie warmte inclusief wijkuitvoeringsplannen tot 2030 opstellen.

Stand Tussenrapportage 2022

De Leidraad zonneparken is nog niet afgerond. Wel leren we het nodige van het proces wat inmiddels doorlopen is. Ook zien we dat de ontwikkelingen snel gaan in de energietransitie. De uitvraag voor de evaluatie van de visie 'Ruimte voor energie' is gedaan. De selectie van het bureau die deze uit gaat voeren wordt dit jaar gedaan.

De warmtetransitie is een transitie die zich voornamelijk achter de voordeur van onze inwoners afspeelt. Onze inwoners worden hier actief bij betrokken. Dit betekent echter dat de transitievisie warmte nog niet is vastgesteld.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Beschermen en verbeteren van de leefomgeving.	Opstellen van milieubeleid voor de gemeente Eemsdelta (inclusief externe veiligheid).
	Input leveren aan de ontwikkeling van de Luchtapp naar Hinder-app (project wordt door provincie getrokken, in gemeente Eemsdelta wordt de pilot uitgerold).

Stand Tussenrapportage 2022

Het opstellen van milieubeleid wordt in 2023 opgesteld. Dit zal ook betrokken worden in de ontwikkeling van omgevingsplannen. Deze plannen moeten opgesteld worden in het kader van de nieuwe omgevingswet.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
De gemeente klimaatbestendig maken.	Een regionale adaptatie strategie opstellen in samenwerking met de provincie en waterschappen.
	Klimaat(risico)dialogen voeren met interne en externe stakeholders.
	Maatregelenplan opstellen.
	Onderzoeken of we voor DPRA gelden in aanmerking komen.

Stand Tussenrapportage 2022

Klimaat(risico)dialogen zijn gevoerd. Het maatregelenplan wordt ontwikkeld.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

	2022
Lasten	
Primitieve begroting	14.266
Verwerkte begrotingswijzigingen	5.364
Mutaties tussenrapportage	1.302
Saldo na Tussenrapportage	20.932
Baten	
Primitieve begroting	12.332
Verwerkte begrotingswijzigingen	2.237
Mutaties tussenrapportage	1.039
Saldo na Tussenrapportage	15.608
Saldo programma 7	-5.324

Mutaties Programma 7

	2022	
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Project gezond in de stad, meicirculaire	23.000	0
Afrek. Projecten volksgezondheid	25.000	25.000
Rioolheffing	99.000	204.000
Riolering en waterbeheer, verzekeringskosten	10.000	0
Weegbrug afvaloverslag Kloosterlaan	34.000	0
Uitvoeringskosten klimaatakkoord; meicirculaire	301.000	0
Afrek. Projecten milieubeheer	810.000	810.000
	1.302.000	1.039.000
Reservemutaties:		
Reserve wegen	0	34.000
Totaal mutaties	1.302.000	1.073.000

Toelichting mutaties programma 7

Project gezond in de stad

In de septembercirculaire 2021 zijn voor 2022 via de Algemene uitkering middelen toegekend in verband met de verlenging van het stimuleringsprogramma Gezond in de Stad (GIDS). Het programma geeft de gemeente extra ruimte om de gezondheid van mensen in een lage sociaaleconomische positie structureel en duurzaam te verbeteren. Hiervoor wordt nu **€23.000** extra beschikbaar gesteld via de meicirculaire 2022.

Afrekening Projecten volksgezondheid en milieubeheer

Diverse projecten worden voor 2022 gemuteerd in deze Tussenrapportage. Projecten lopen vaak meerjarig en worden gedekt door externe financieringsbronnen. Op basis van actualisatie van de verwachte uitgaven (en daarmee te ontvangen bijdragen) worden de budgetten voor 2022 aangepast. De budgetten lopen door diverse programma's. De mutaties betreffen een budgettair neutrale wijziging.

Rioolheffing

Bij de eerste tussenrapportage werd melding gemaakt van per saldo een nadeel op de opbrengst rioolheffing. Dit nadeel van € 105.000 moest ten laste van de voorziening Rioolheffing gebracht. Dit is echter nog niet gebeurd. Nu blijkt dat het Noordelijk Belastingkantoor een hogere opbrengst rioolheffing verwacht van **€ 204.000**. Het NBK gaf aan dat bij de eerste tussenrapportage de cijfers niet juist bleken te zijn. Per saldo dient nu (resultaten 1^e en 2^e rapportage) een bedrag van **€ 99.000** te worden toegevoegd aan de voorziening Rioolheffing.

Weegbrug afvaloverslag Kloosterlaan

De huidige weegbrug is inmiddels 32 jaar en sterk verouderd. Inmiddels is er een offerte opgevraagd voor een nieuwe weegbrug. De aanschaf en plaatsingskosten bedragen **€ 36.000**. Hiervan kan € 34.000 worden gedekt uit de reserve wegen. Het restant van € 2.000 kan ten laste van het reeds geraamde budget worden gebracht.

Uitvoeringskosten klimaatakkoord; meicirculaire

Gemeenten krijgen meer uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid. Om de uitvoering van het bestaande klimaatbeleid in 2022 te kunnen voortzetten, ontvangen gemeenten in 2022 een deel van de toekomstige uitvoeringskosten reeds in 2022. Eemsdelta ontvangt een budget van **€ 301.000**.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 7

Taakvelden	2022	
	Lasten	Baten
7.1 Volksgezondheid	48.000	25.000
7.2 Riolering	109.000	204.000
7.3 Afval	34.000	0
7.4 Milieubeheer	1.111.000	810.000
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	0
Totaal mutaties taakvelden	1.302.000	1.039.000

Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Taakvelden

Het programma volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing bestaat uit de volgende taakvelden:

- 8.1 Ruimtelijke Ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)
- 8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 2: omgevingswet

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Dat in de nieuwe werkprocessen integraal wordt gewerkt en dat de fysieke leefomgeving (digitaal) wordt toegerust op de komst van de Omgevingswet.	Binnen verschillende deelprojecten wordt het volgende uitgevoerd: 1. Minimale acties: - minimale acties uitvoeren; - opstellen Participatieplan. 2. Omgevingsvisie en omgevingsplan: - een omgevingsvisie voor Eemsdelta opstellen; - een pilot omgevingsplan voor een deel van de gemeente realiseren. 3. Bewustwording: - zorgen dat voldoende kennis van de Omgevingswet aanwezig is bij de gemeenteraad, het college, de concerndirectie en medewerkers; - bewust worden van andere manier van (samen)werken, houding en gedrag; - externe communicatie richting inwoners/bedrijven en externe partijen verzorgen; - werkprocessen inrichten voor een ideale werking van de Omgevingswet. 4. ICT: - zorgen dat de systemen voldoen aan de Omgevingswet; - de ICT systemen aansluiten op de Landelijke voorziening DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet); - een portal inrichten voor de gebruikers zoals inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. - Uitvoeren ketentesten intern en met de ketenpartners.

De minimale acties worden geïmplementeerd en de benodigde raadsnotities zijn in voorbereiding. Het is nog onduidelijk of de nieuwe omgevingswet, waar deze minimale acties onderdeel van uitmaken, wel van kracht wordt per 1 januari. Medio november 2022 ontstaat daar duidelijkheid over. De raad besluit in december over de verordeningen en voorstellen.

2. De omgevingsvisie en het omgevingsplan worden vanaf volgend jaar opgesteld. De recente herindeling maakt dat er voor het opstellen van beleid en een omgevingsplan extra tijd benodigd hebben. Het opstellen van de visie en het plan vallen binnen de termijnen waarop deze beschikbaar moeten zijn.

3. De raad is in oktober 2021 voorgelicht over de nieuwe omgevingswet. 11 oktober vindt er een sessie plaats met de raad waarin de voortgang van de activiteiten wordt besproken. Medio november zal er een interactieve sessie plaatsvinden waarin de raad haar veranderde positie kan bespreken. De aangepaste werkprocessen zijn beschreven en worden geoefend. De communicatie richting inwoners wordt opgestart zodra duidelijk is of de nieuwe omgevingswet in werking treedt.

4. ICT DSO: intern zijn de ICT systemen ingericht en worden getest met zogenaamde klantreizen. De klantreis van een initiatiefnemer wordt getest en waar nodig geoptimaliseerd. Er worden ketentesten uitgevoerd met de ketenpartners. Dit is het meest kritische onderdeel waarbij er, ook landelijk, grote twijfels zijn over de werking van het DSO (Digitale Omgevings Stelsel).

Thema 3: wonen en volkshuisvesting

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Realiseren van een aantrekkelijke woonomgeving door een passend woningaanbod te creëren om inwoners te binden en om mensen aan te trekken.	- Meerjarig ambitiekader prestatieafspraken opstellen. - Woonvisie Eemsdelta vaststellen. - Sterke lobby naar provincie en rijk opzetten. - Profileren van wonen in de gemeente Eemsdelta. - Uitvoeren fonds particuliere woningbouwtransitie. - Invulling en uitvoering Volkshuisvestingsfonds. - Integraal woonprogramma als onderdeel van de omgevingsvisie opzetten. - Woningbouwtransitie koppelen aan de versterkingsopgave.
Toekomstbestendige en krachtige centra, dorpen en wijken.	- Uitvoeren geplande nieuwbouwprogramma. - Maatwerk bieden in de dorpen. - uitvoeren maatregelenpakket (starters-, blijvers-, verzilver- en duurzaamheidsleningen).

Stand Tussenrapportage 2022

De gemeenteraad heeft in maart de woonvisie ' met vertrouwen aan de slag 2022-2032' vastgesteld. Met als onderlegger het woningmarktonderzoek (2022). De visie laat een belangrijke omslag zien van krimp naar een groei van 600- 900 de aankomende 10 jaar. De woningbouwopgave is bekrachtigd door de provincie. De visie wordt momenteel vertaald in een woningbouwprogrammaoverzicht waarin nieuwbouw, transitie en versterking samen

worden gebracht (integrale benadering). Hiernaast blijft de uitvoering omtrent de geplande nieuwbouw doorgaan inclusief maatwerk op de dorpen.

Eind 2021 zijn de stimuleringsregelingen geharmoniseerd in een starters-, duurzaamheids- en verzilvering voor de inwoners. In 2022 zijn er tot nu toe diverse aanvragen afgehandeld.

Er is een plan aanpak opgesteld om het volkshuisvestingsfonds tot uitvoering te brengen. Het plan wordt dit jaar nog aangeboden ter vaststelling en krijgt in 2023 een vervolg. Hierbij is ook gekeken naar de koppeling met het fonds particuliere woningbouwtransitie.

Het ambitiekader Prestatieafspraken is in samenspraak met de woningbouwcorporaties en huurdersverenigingen opgesteld en wordt dit jaar volgens planning aangeboden ter vaststelling.

Thema 4: gemeentelijk vastgoed

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
De basis op orde.	• Inventariseren, analyseren en heroverwegen vastgoedportefeuille. • Vaststellen vak- en werkgroepen verschillende domeinen. Inventariseren vastgoed vraag en aanbod per domein. • Ontschotten verschillende MJIP's, MJOP's en subsidies over de verschillende domeinen en budgetten.
Uitvoeren kerntaken.	• Uitvoeren huidige vastgoedbeheer en beleid (nota vastgoed 2014). • Uitvoeren MJIP en MJOP's. • Participatie in het accommodatiebeleid verschillende domeinen (onderwijs, sport enzovoort). • Dagelijks beheer (serviceteams, assetmanagers, bouwteam, contractmanagement, meldingen).
Actualiseren en opstellen nulmeting maatschappelijk vastgoed	• Uitvoeren nul meting (BOEI) NEN2767. • Eventueel labelinventarisatie.
Verduurzamen vastgoedportefeuille	• Opstellen strategie energiebesparing. • Samenwerking transitie warmtenet. • Begeleiding vanuit ProGresco en omgevingsdienst.
Aantrekken extra financiële middelen	• Betere coördinatie subsidies vanuit de beschikbare programma's (NCG, NPG, SNN, RVO).

Stand Tussenrapportage 2022

In 2022 heeft de gemeente de vastgoedinformatie van de portefeuille grotendeels inzichtelijk gemaakt. Voor het kernvastgoed heeft de gemeente een actualisatie van de meerjarenonderhoudsprogramma's laten opstellen. De gemeente heeft een inventarisatie gemaakt van de energielabels van de vastgoedobjecten. De gemeente stelt samen met externe partijen de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed op. Op basis van de routekaart, de

vastgoedinformatie en de actuele mjob's kan de gemeente de vastgoedportefeuille herijken. In 2023 verwacht de gemeente te starten met het herijken van de vastgoedportefeuille.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en SV

	2022
Lasten	
Primitieve begroting	137.898
Verwerkte begrotingswijzigingen	50.199
Mutaties tussenrapportage	8.319
Saldo na Tussenrapportage	196.416
Baten	
Primitieve begroting	131.945
Verwerkte begrotingswijzigingen	48.540
Mutaties tussenrapportage	9.885
Saldo na Tussenrapportage	190.370
Saldo programma 8	-6.046

Mutaties Programma 8

	2021	
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Project implementatie Omgevingswet (sept.circ.)	600.000	0
Grondexploitaties	-2.500.000	-2.500.000
Afrek. Projecten grondexploitaties	190.000	190.000
Woningbouwbeleid, septembercirculaire	98.000	0
Verhuur, verpachting en grondverkoop	233.000	395.000
Afrek. Projecten wonen en bouwen	9.698.300	11.800.000
	8.319.300	9.885.000
Reservemutaties:	0	0
Totaal mutaties	8.319.300	9.885.000

Toelichting programma 8

Omgevingswet

Voor de implementatiekosten omgevingswet wordt een bedrag opgenomen van **€ 600.000**. Vanuit het gemeentefonds draagt het Rijk in totaal € 150 miljoen bij aan de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Voorwaarde hierbij is dat er een stelsevaluatie volgt waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten opnieuw in kaart worden gebracht. De verdeling van deze decentralisatie-uitkering vindt plaats via de verdeelsleutel 60% inwonertal, 25% landoppervlak en 15% vast bedrag. De gemeente Eemsdelta ontvangt een bijdrage van € 600.000 welke is verantwoord op programma 9.

Grondexploitaties

Jaarlijks worden de grondexploitaties herzien. Bij een aantal grondexploitaties is er sprake van een vertraging in uitgaven (bijvoorbeeld Landenbuurt a.g.v. procedure tot verkrijgen van garageboxen), waarbij andere exploitaties voor lopen op schema (Campus).

Voor 2022 verwachten we per saldo **€ 2.500.000** minder uit te geven dan nu geraamd.

Dat de kosten achterblijven, veroorzaakt voor een deel ook de lager verkoopopbrengsten (voor Landenbuurt fase 1 was dit bij voorbeeld al ongeveer € 1.000.000). Wij verwachten in totaal **ca € 2.500.000** aan kavelopbrengsten later te realiseren dan gepland.

Afrekening Projecten wonen en bouwen

Diverse projecten worden voor 2022 gemuteerd in deze Tussenrapportage. Projecten lopen vaak meerjarig en worden gedekt door externe financieringsbronnen. Op basis van actualisatie van de verwachte uitgaven (en daarmee te ontvangen bijdragen) worden de budgetten voor 2022 aangepast. De budgetten lopen door diverse programma's. De mutaties betreffen een budgettair neutrale wijziging.

Algemene uitkering; Wet kwaliteitsborging bouwen

Voor de noodzakelijke voorbereidingen die de gemeente nog moet treffen tot de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb), ontvangt de gemeente Eemsdelta in 2022 een bijdrage van **€ 98.000**. De bijdrage van deze decentralisatie-uitkering vindt ook plaats via de verdeelsleutel 60% inwonertal, 25% landoppervlak en 15% vast bedrag. In de jaren 2023 tot en met 2026 krijgt de gemeente jaarlijks nog een bijdrage voor het uitvoeren van de Wkb-taken.

Aangezien de opbrengsten en kosten doorschuiven in de tijd, wordt deze mutatie resultaatneutraal verwerkt. Bij de actualisatie voorafgaande aan de jaarrekening 2022 worden eventuele planaanpassingen en wijzigingen met een impact op het resultaat nog verwerkt.

Verhuur en verpachting van gronden

Op het bedrijventerrein Tjariet te Spijk zijn gronden verkocht voor € 276.000. Hier tegenover stond nog een boekwaarde van € 233.000 waardoor de netto-opbrengst € 43.000 bedraagt. Aan de Schepperbuurt in Termunterzijl wordt er naar verwachting in 2022 nog een kavel verkocht voor een verkoopprijs van € 80.000.

Daarnaast wordt er nog een meeropbrengst verwacht van € 39.000 m.b.t. de huren, pachten en overige opbrengsten. Per saldo een voordeel van **€ 162.000**

Samenvatting mutaties per taakveld programma 8

Taakvelden	2021	
	Lasten	Baten
8.1 Ruimtelijke Ordening	600.000	0
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-2.310.000	-2.310.000
8.3 Wonen en bouwen	10.029.300	12.195.000
Totaal mutaties taakvelden	8.319.300	9.885.000

Programma 9. Algemene dekkingsmiddelen

Taakvelden

Het programma algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de volgende taakvelden:

- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.64 Belastingen overig
- 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- 0.8 Overige baten en lasten
- 0.9 Vpb
- 0.10 Mutaties reserves

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 9 Algemene dekkingsmiddelen

	2022
Lasten	
Primitieve begroting	1.348
Verwerkte begrotingswijzigingen	0
Mutaties tussenrapportage	2.235
Saldo na Tussenrapportage	3.583
Baten	
Primitieve begroting	129.251
Verwerkte begrotingswijzigingen	586
Mutaties tussenrapportage	8.013
Saldo na Tussenrapportage	137.850
Saldo programma 9	134.267

Mutaties Programma 9

Omschrijving	2022	
	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Heffing en invordering	-65.000	0
Dividend	0	-217.000
Algemene uitkering	0	9.730.000
Voorziening verlofsparen	2.300.000	
Huisvesting Luingaborg Oekraïne		-1.500.000
	2.235.000	8.013.000
Reservemutaties:	490.000	386.000
Totaal mutaties	2.725.000	8.399.000

Toelichting programma 9**Heffing/Invordering belastingen- ontvangst aanmaningen& dwangbevelen**

In 2021 heeft bij het NBK een inhaalslag plaatsgevonden met betrekking tot de invordering van openstaande vorderingen. Door deze inhaalactie zijn er minder invorderingswerkzaamheden en is het mogelijk om de raming voor 2022 te verlagen met een bedrag van **€ 65.000**.

Dividenduitkering

Van zowel de BNG als Enexis en Omrin wordt jaarlijks een dividendopbrengst geraamd. Deze raming wordt gedaan op basis van de aangeleverde info, winstraming van betreffende bedrijven. Het blijkt dat voor alle drie de bedrijven de resultaten in 2021 minder waren dan ingeschat. Hierdoor is een lagere dividendopbrengst ontvangen van in totaal **€ 217.000** :

BNG	€ 39.000
Enexis	€ 135.000
Omrin	<u>€ 43.000</u>
	€ 217.000

Algemene uitkering;***Meicirculaire 2022***

We ontvingen in 2022 € 5.997.000 meer aan algemene uitkering dan was begroot. Hiervan heeft € 2.030.000 betrekking op zogenaamde taakmutaties waarbij de budgetten van diverse onderdelen zullen worden verhoogd. De mutaties worden als volgt verwerkt binnen betreffende programma's en taakvelden.

Programma	Taakveld	Uitgaven	Inkomsten
9	0.7		5.997.000
6	6.72	122.000	
6	6.5	247.000	
6	6.3	1.300.000	
7	7.1	23.000	
7	7.4	301.000	
1	1.2	37.000	
Totaal mutaties		<u>2.030.000</u>	<u>5.997.000</u>

Per saldo resteert er een voordeel van **€ 3.967.000** wat kan worden toegevoegd aan het begrotingssaldo. De middelen voor de taakmutaties bestaan o.a. uit Energietoeslag, Uitvoering klimaatakkoord en Participatie.

Septemercirculaire 2022

Op basis van de septemercirculaire 2022 ontvangen wij € 3.733.000 extra algemene uitkering. We ontvangen onder andere geld voor het kunnen uitkeren van de Energietoeslag en invoeringskosten voor de Omgevingswet

Programma	Taakveld	Uitgaven	Inkomsten
9	0.7		3.733.000
6	6.3	1.830.000	
6	6.6	81.000	
8	8.1	600.000	
7	7.4	98.000	
7	6.4	23.000	
Totaal mutaties		<u>2.632.000</u>	<u>3.733.000</u>

In totaal zal er € 2.632.000 worden doorgelegd naar diverse budgetten, waardoor het effect van de septemercirculaire op het begrotingssaldo **€ 1.101.000** voordelig is.

Resumé

Totaal hogere Algemene Uitkering 2022	€ 9.730.000
Toegerekend aan taakvelden (div. programma's)	<u>€ 4.662.000</u>
Voordeel	<u>€ 5.068.000</u>

Voorziening verlofsparen

Op grond van de cao gemeenten wijzigen per 1 januari 2023 de bepalingen ten aanzien van het bovenwettelijk verlof. Voor de collega's betekent dit aanpassingen in de diverse bestaande regelingen, verlofopbouw, etc. De medewerkers kunnen bovenwettelijk verlof gaan sparen tot een maximum van 3.600 uren bij een voltijdsdienstverband. De gespaarde verlofuren verjaren niet. Voorgesteld wordt de verlofsaldo's per eind 2022 eenmalig en volledig aan te merken als bovenwettelijk verlof en dit volledig te laten sparen. Voor het verlofsparen dient per balansdatum 31-12-2022 een voorziening gevormd te worden voor de totale waarde van het verlof per die datum. Jaarlijks dient de hoogte van de voorziening te worden herzien. Op basis van het huidige verlofsaldo en de waarde hiervan, dient er eind 2022 een bedrag van **€ 2.300.000** in de nieuw te vormen voorziening te worden gestort. Bij het opmaken van de jaarrekening 2022 zal worden gezien of de storting van € 2.300.000 moet worden aangepast, op basis van het daadwerkelijke verlof per eind 2022.

Huisvesting Luinaborg Oekraïne

Op basis van het raadsbesluit kredietaanvraag opvang Oekraïners was een krediet van **€ 1.500.000** beschikbaar gesteld. Hier stond een rijksbijdrage tegenover. Deze rijksbijdrage was geraamd onder

programma 9. Dit wordt via deze Tussenrapportage nu gewijzigd. De rijksbijdrage wordt nu geraamd in de programma's waar ook de lasten worden gemaakt (programma 0 en 6).

Samenvatting mutaties per taakveld programma 9

Taakvelden	2022	
	Lasten	Baten
0.5 Treasury	0	-217.000
0.61 OZB woningen	0	0
0.62 OZB niet-woningen	0	0
0.63 Parkeerbelasting	0	0
0.64 Belastingen overige	-65.000	0
0.7 Algemene uitkeringen gemeentefonds	0	9.730.000
0.8 Overige baten en lasten	2.300.000	-1.500.000
0.9 Vpb	0	0
0.10 Mutaties reserves	490.000	386.000
Totaal mutaties taakvelden	2.725.000	8.399.000

Toelichting reservemutaties**Mutaties reserves**

	2022
Lasten	
Primitieve begroting	1.089
Verwerkte begrotingswijzigingen	5.985
Mutaties tussenrapportage	490
Saldo na Tussenrapportage	7.564
Baten	
Primitieve begroting	3.428
Verwerkte begrotingswijzigingen	15.317
Mutaties tussenrapportage	386
Saldo na Tussenrapportage	19.131
Saldo reservemutaties	11.567

De reservemutaties zijn in deze Tussenrapportage verantwoord binnen de diverse programma's.

Toelichting ontwikkeling post onvoorzienToelichting stand post onvoorzien

De post onvoorzien geeft een begrotingssaldo van **€ 168.000**. Hiervan heeft € 53.000 betrekking op extra ontvangen corona middelen die geparkeerd staan op de post onvoorzien. Dit kan vrijvallen. Hiernaast kan ook het bedrag van € 115.000, dat wij hebben opgevoerd in de primitieve begroting 2021 als post onvoorzien, vrijvallen. Verwachting is dat we de post onvoorzien in 2022 niet meer gaan gebruiken. Hierdoor valt dit bedrag vrij in deze Tussenrapportage.

Post onvoorzien

	2022
Lasten	
Primitieve begroting	822
Verwerkte begrotingswijzigingen	-654
Mutaties tussenrapportage	-168
Saldo na Tussenrapportage	0
Baten	
Primitieve begroting	0
Verwerkte begrotingswijzigingen	0
Mutaties tussenrapportage	0
Saldo na Tussenrapportage	0
Saldo	0

Programma 10. Overhead

Taakvelden

Het programma overhead bestaat uit de volgende taakvelden:

0.4 Overhead

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 10 Overhead

	2022
Lasten	
Primitieve begroting	19.255
Verwerkte begrotingswijzigingen	179
Mutaties tussenrapportage	-975
Saldo na Tussenrapportage	18.459
Baten	
Primitieve begroting	236
Verwerkte begrotingswijzigingen	0
Mutaties tussenrapportage	0
Saldo na Tussenrapportage	236
Saldo programma 10	-18.223

Mutaties Programma 10

	2022	
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Automatisering en systeembeheer	-60.000	0
Opleidingskosten personeel	-175.000	0
Onderhoud/beheer klein materieel	92.000	0
Taakstelling BORG	168.000	0
Verschuiving taakstelling koppelkansen EiB	-1.000.000	0
	-975.000	0
Reservemutaties:	0	0
Totaal mutaties	-975.000	0

Toelichting mutaties programma 10

Automatiseringskosten

Het budget voor automatisering is structureel verhoogd in de Kadernota 2023 met € 450.000 in verband met toenemende licentiekosten werkplekken. Voor 2022 vallen de werkelijke lasten van de post automatisering naar verwachting € 60.000 lager uit dan begroot, op een begrotingstotaal van automatisering van € 3,8 miljoen. Voor 2023 verwachten we dat dit voordeel vervalt door toename van licentiekosten door het aan te trekken extra personeel, mede op basis van de Kadernota 2023.

Opleidingskosten personeel

In verband met Corona hebben veel opleidingstrajecten en cursussen in het eerste halfjaar van 2022 geen doorgang kunnen vinden. Hierdoor kan het totale opleidingsbudget worden verlaagd met € 175.000.

Onderhoud beheer klein materieel

De post motorrijtuigenbelasting dient te worden verhoogd te worden met € 92.000. Er heeft een rectificatie van het belastingtarief plaatsgevonden, waardoor het tarief van laag naar hoog is gegaan. Er heeft zowel over 2021 als 2022 een afrekening plaatsgevonden die beide ten laste van het boekjaar 2022 zijn gebracht.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 10

Taakvelden	2022	
	Lasten	Baten
o.4 Overhead	-975.000	0
Totaal mutaties taakvelden	-975.000	0

4. Investerings

Hieronder worden enkele mutaties in investeringen toegelicht. Deze mutaties hebben geen gevolgen voor de exploitatie over 2022.

Investeringsprogramma's 2 en 5

Diverse investeringen binnen de programma's 2 en 5 openbare ruimte zullen niet meer plaatsvinden. Daarnaast zijn er investeringen die dit jaar financieel kunnen worden afgewikkeld. Deze worden bij de jaarrekening per 1 januari 2023 afgesloten. Het betreffen de volgende investeringen:

• Bermverharding Oude dijk Spijk/Godlinze	-/- € 190.000
• Aanleg duurzame bermverharding	+ € 120.000
• Innovatieve verharding buitengebied	-/- € 200.000
• Oosterlaan (dubbel opgevoerd)	-/- € 115.000
• Parkeerterrein Spoorzone Stedum (afgerond)	-/- € 45.000
• Fietspad Meedhuizen (afgerond)	-/- € 100.000
• Toplaagrenovatie trainingsveld Zeerijp (afgerond)	-/- € 35.000
	-/- € 565.000

Investerings Rioleringen

Aangezien de werkelijke investeringskosten zullen meevallen, kan een bedrag van € 97.000 van het totale investeringsbudget van het project Riolerings Hindrik Jagerstraat worden afgeraamd. Bij het project Riolerings Noordersingel komen de werkelijke kosten € 78.000 hoger uit. Hier is een bijraming noodzakelijk.

Investerings (dekking inpassingskosten)

Door de gemeenteraad is op 1 juni 2022 het handboek inpassingskosten vastgesteld. Hierin zijn de verkregen rijksmiddelen verdeeld over een aantal onderdelen. Dit betreffen onder andere:

- Woningen sloop-nieuwbouw
- Perspectieflocaties
- Onderwijslocaties
- Zorglocaties

Sinds het vaststellen van het handboek inpassingskosten zijn een aantal projecten al zo concreet uitgewerkt dat hiervoor een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld kan worden. Wij hebben dit onderstaand per categorie samengevoegd om zo ook aan te sluiten op de beschreven werkwijze in het handboek

Woningen sloop-nieuwbouw

Loppersum Noord	€ 2.500.000
Middelstum Zuid West	€ 1.300.000

Toelichting

Door de aardbevingsproblematiek ligt er binnen de gemeente Eemsdelta een versterkingsopgave voor het woningenbestand. Voor Loppersum Noord wordt voor de infrastructurele werken € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld. Doordat in eerdere jaren in afgeronde projecten de volledige infrastructurele kosten voor rekening van de gemeente zijn gekomen, kunnen in dit geval zowel de

bovengrondse als ondergrondse investeringen worden gedekt uit de inpassingskosten. Middelstum Zuid West (De Korenlaan, Vlaslaan en de Zuiderstraat) dient geschikt te worden gemaakt voor deze bouwactiviteiten en om ruimte te bieden voor de nieuwe ondergrondse infrastructuur (riolering en kabels en leidingen van nutsbedrijven). De openbare ruimte moet worden hersteld na bovengenoemde activiteiten. Hier wordt voorgesteld de bovengrondse infrastructurele kosten ad. € 1,3 miljoen te dekken uit de inpassingskosten.

5 Eemsdelta in Balans

Inleiding

Om de begroting 2021-2024 structureel sluitend te krijgen, is een pakket aan bezuinigingen vastgesteld, onder de noemer "Eemsdelta in Balans". Afgesproken is dat er 3 keer per jaar een monitoring plaats vindt om te kijken of de bezuinigingen ook daadwerkelijk behaald worden.

Onderstaand het totale bedrag per jaar aan bezuinigingen.

	2021	2022	2023	2024	2025
TOTAAL BEZUININGEN	2.846.321	5.945.522	9.247.223	11.198.924	11.400.825

In de eerste tussenrapportage van 2022 is gekeken naar de eerste maanden van het jaar. In deze tweede tussenrapportage is voor de periode januari – augustus 2022 naar de bezuinigingen gekeken. De besparingsmaatregelen zijn door financiën en control geclassificeerd in risico niveau 1-5. Waarbij niveau 1 een maatregel aangeeft, die zonder veel moeite zeer waarschijnlijk een besparing oplevert en niveau 5 uitgaat van een grotere complexiteit, waarvoor een plan van aanpak is uitgewerkt. Per maatregel is door de eigenaar/budgethouder een format ingevuld, waarin wordt aangegeven welke acties noodzakelijk zijn om de besparing te kunnen realiseren, inclusief mijlpalen en mogelijke risico's. Deze formats zijn met de controllers (en financieel adviseurs) besproken. Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste bevindingen na dit tweede monitoringsmoment in 2022.

Algemeen

Ten opzichte van het eerste meetmoment in de eerste tussenrapportage is de gemeente op koers om de bezuinigingen voor 2022 te behalen. Het onzekere karakter van de bezuinigingen zet zich voorlopig door. Dit wordt veroorzaakt doordat de financiële effecten van Eemsdelta in Balans niet altijd gelijk zichtbaar zijn gedurende de uitvoering ervan.

Bezuinigingen niveau 4 & 5

Voor de bezuinigingen die geclassificeerd zijn in risicogroep 4 & 5 is uitgebreid gekeken naar de voortgang. In onderstaande tabel staan alle bezuinigingen in de risicogroep 4 & 5. Deze bezuinigingen vragen aandacht van de organisatie.

Cluster	Bezuiniging	Bezuiniging in 2022	Advies	nummer
Onderstaande bezuinigingen vragen aandacht van de organisatie				
M&M	Besparing Armoede-beleid	€ 100.000	De pilot bewind voering, waarmee de besparing gerealiseerd moet worden is ingezet. Door een wetswijziging is er iets meer invloed op de toekenning van bewindvoering, waardoor er sowieso een licht dempend effect op de uitgaven zal zijn. Het financiële effect van deze besparing is niet gelijk zichtbaar gedurende de pilot, waardoor de bezuiniging intensief wordt gemonitord.	40a
FL&E	BORG	€ 868.500	De geplande bezuiniging BORG voor het jaar 2022 wordt gerealiseerd.	9A, 9B, 17, 20, 51, 54, 57, 64
I&ED	Personele taakstelling	€ 625.000	Personele taakstelling in 2022 wordt gerealiseerd. Momenteel wordt hard gewerkt aan het zichtbaar maken van management informatie.	78
AdB	Koppelkansen Aardbeving en de Baas	€ 1.000.000	In het handboek inpassingskosten is jaarlijks € 1 mln gereserveerd voor Koppelkansen AdB. Hier wordt momenteel invulling aan gegeven. Taakstelling gaat gerealiseerd worden.	91
M&M	Basis op orde-Jeugd	€ 200.000	De uitvoering van het plan van aanpak gericht op transformatie jeugd is in volle gang. Voor de toekenning van jeugdhulp is sprake van een opende einde-regeling, waarbij het aantal aanvragen nauwelijks kan worden beïnvloed. Als iemand recht heeft op een voorziening, is het verplicht om deze toe te kennen en te vergoeden.	46i
M&M	Jeugd-inzet contract-manager	€ -	In het plan van aanpak voor de inzet van de contractmanager wordt beschreven welke maatregelen worden ingezet om de voorgestelde besparing te realiseren. Dit najaar wordt meer inzicht verwacht in de financiële impact van het plan van aanpak.	44
M&M	Jeugd-inzet OJG	€ 180.000	Aan alle huisartsen in de gemeente Eemsdelta is een OJG-er verbonden. Besparing lijkt op basis van de huidige inzichten hoger uit te vallen dan verwacht.	45
M&M	Eemsdelta Inclusief	€ 150.000	Deze besparing is gerealiseerd en verwerkt in de begroting. Deze besparing hangt samen met een open einde-regeling, de BUIG. Bij een fors stijgend aantal aanvragen en toekenningen van bijstand zullen onze uitgaven en het saldo meestijgen, met name als de stijging boven het landelijk gemiddelde ligt.	46a
I&ED	Besparing op software en applicaties	€ 100.000	Loopt voorsnog conform planning. Er is inzicht in de onderbouwing	66

Bezuinigingen niveau 1 t/m 3

Hieronder is kort de stand van zaken over de bezuinigingen 1 t/m 3 per cluster uitgewerkt.

M&M

Verwacht wordt dat M&M de begroting van 2022 haalt, wat betekent dat in 2022 voldoende wordt bespaard om aan de taakstellingen van Eemsdelta in Balans te voldoen. Uitzonderingen hierop zijn de maatregelen 48 (vermindering kosten GGD) en 49 (vermindering kosten Jeugdgezondheidszorg GGD). Deze worden niet gerealiseerd. Beiden hebben betrekking op de voorgenomen bezuiniging op de gemeenschappelijke regeling GGD. Het algemeen bestuur heeft besloten om deze bezuinigingen niet door te voeren. Onderzocht wordt of deze bezuinigingen op een andere wijze structureel kunnen worden ingevuld.

FL&E

De bezuinigingen die het niveau 1 t/m 3 hebben in het cluster FL&E worden bijna allemaal gerealiseerd met een enkele uitzondering. De meeste bezuinigingen kunnen door financiën boekhoudtechnisch verwerkt worden, voor enkele bezuinigingen is het bijvoorbeeld nodig om een contract op te zeggen. Dit is in werking gezet.

I&ED

De meeste bezuinigingen zijn taakstellend binnen het cluster I&ED. Vooralsnog lijken de meeste bezuinigingen gerealiseerd te gaan worden. Aandachtspunt is dat er op veel budgetten bezuinigd wordt waar het cluster I&ED geen volledige invloed heeft op de uitputting van het budget.

AdB

Niet van toepassing.

Afsluitend

Als een bezuiniging binnen een cluster niet wordt gerealiseerd dan is het in eerste instantie de bedoeling dat het cluster met een alternatief voorstel voor een bezuiniging komt.

6 Bijlagen

Bijlage 6.1 Rapportage geprioriteerde projecten

Inleiding

Gemeente Eemsdelta markeert projecten of programma's als geprioriteerd, wanneer deze aan een mix van criteria voldoen. Deze criteria bestaan uit bestuurlijke en organisatorische complexiteit, budgettaire beslag, complexiteit bij uitvoering en de impact op de omgeving. De gemeenteraad is geïnformeerd over de projecten met de status geprioriteerd.

De regeling grote projecten verlangt dat de gemeenteraad in de 2^e tussenrapportage wordt geïnformeerd over de voortgang van de geprioriteerde projecten. Deze rapportage geeft daar invulling aan door eerst de algemene bevindingen te presenteren. Vervolgens wordt - inclusief een inschatting van de algehele status - een overzicht gegeven van de geprioriteerde projecten. Dit inzicht is ontleend aan een statusoverzicht per project voor de aspecten algemeen, geld, tijd en risico's. Deze rapportage wordt afgesloten met dit statusoverzicht, waarbij een toelichting op de afwijkingen is gegeven.

Deze rapportage is opgesteld en besproken in de periode augustus/september, waardoor ten tijde van de behandeling van de T2-rapportage in de raadsvergadering de inhoud op punten ingehaald kan zijn door de tijd.

Geprioriteerde projecten

De gemeente Eemsdelta heeft 11 projecten als geprioriteerd gekenmerkt. Het project Warmtetransitie Eemsdelta bevindt zich in de voorbereidingsfase / visievorming en kent daarom geen voortgang die zinvol is om in deze rapportagecyclus te melden. De 10 projecten die deze fase hebben doorlopen, zijn inclusief de algehele status in tabel 1 opgenomen. Deze status is ingevuld op basis van de kleuren van een stoplicht¹.

Project	Status
Centrum Zuid Oost, inclusief cultuurcluster	
Boegkwartier (Wonen met een plus)	
Versterkingsopgave Opwierde Zuid	
Zandplatenbuurt Noord (batch 1588 Delfzijl)	
Scholentransitie primair onderwijs	
Ontwikkeling Eendrachtterrein	
Perspectief locaties	
Scholentransitie voortgezet onderwijs (Campusontwikkeling)	
Versterkingsopgave Opwierde Noord en Midden	
Aardgasvrije wijken	

Tabel 1: geprioriteerde projecten inclusief algehele status

Algemene bevindingen

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, worden een groot aantal projecten geclassificeerd met oranje (bijsturing nodig). Externe omstandigheden, die niet direct beïnvloedbaar zijn door de gemeente Eemsdelta, zorgen ervoor dat het risicoprofiel van projecten toeneemt. Hoge energieprijzen, prijsstijgingen voor grondstoffen en een stevige algehele inflatie. Dagelijks worden we in het nieuws geconfronteerd met het feit dat het leven snel veel duurder wordt. Dit wordt veroorzaakt door onder andere een gebrek aan personeel en de oorlog in Oekraïne.

De gemeente Eemsdelta wordt ook geraakt door deze ontwikkeling. In onze projecten is sprake van stijgende prijzen van menskracht en van materialen. De markt verandert hierdoor sterk. De

¹ Groen betekent op koers. Oranje staat voor op koers en bijsturing op een of meerdere aspecten nodig. Rood betekent dat een of meerdere aspecten niet worden gehaald, bijsturing om het project op schema af te ronden is dringend nodig.

bouwkosten nemen toe en grote onzekerheden zijn de markt ingeslopen. Aannemende partijen zijn voorzichtiger geworden en zijn niet meer bereid om een vaste prijs voor bouwactiviteiten af te spreken. Het uitgangspunt om tot het einde van de werkzaamheden een vaste prijs af te spreken, is voorlopig dus niet haalbaar.

Het risico van deze prijsvorming is deels afgedekt door het treffen van reserves en reserveringen. De prijsvorming is echter hoger uitgevallen dan verwacht, waardoor de reserves en reserveringen onvoldoende dekking bieden. Dit wordt echter gedekt door de stijgende verkoopprijzen en een onverminderd hoge vraag, die het gevolg is van een lage hypotheekrente. Door de stijgende rente en aanvullend verwachte renteverhogingen wordt verwacht dat de verkoopprijzen en de vraag in de (nabije) toekomst onder druk komen te staan. Dalende huis- en grondprijzen kunnen hier het gevolg van zijn, waardoor de gestegen projectkosten niet of in onvoldoende mate gedekt kunnen worden.

Overzicht per geprioriteerd project

Dit onderdeel van de rapportage bevat per geprioriteerd project een statusoverzicht voor de aspecten algemeen, geld, tijd en risico's. Ook deze status is ingevuld op basis van de kleuren van een stoplicht. Voor de aspecten waar het stoplicht niet op groen staat, is de afwijking toegelicht.

Centrum Zuid Oost, inclusief cultuurcluster			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijkingen			
<i>Geld</i> Voor de Ubbens locatie is een voorstel uitgewerkt, zodat besluitvorming over de dekking van het budget van € 1.500.000,- plaats kan vinden. Voor het Cultuurcluster Delfzijl wordt binnen het beschikbaar gestelde ontwikkelkrediet een aangepast plan uitgewerkt. Voor de ontwikkelfase van dit aangepaste plan is een aanvullend ontwikkelkrediet nodig. De raad zal hierbij worden betrokken. <i>Tijd</i> Voor de ontwikkeling van het cultuurcluster is pas op de plaats gemaakt, omdat het projectbudget substantieel te laag is voor het programma en het ontwerp van het gebouw. In het najaar van 2022 wordt zicht op het mogelijke vervolg verwacht. Deze vertraging in de sloop en het bouw van het cultuurcluster heeft ook gevolgen voor de reconstructie van het Burgemeester Buiskoolplein. De reconstructie van dit plein kan pas starten, zodra de (ruw)bouw van het theater is voltooid. <i>Risico's</i> Bij de algemene bevindingen is het risico van prijsvorming uitgewerkt. Het programma Centrum Zuid Oost is gevoelig voor dit risico, wat effect kan hebben voor het bereiken van de projectdoelstelling. Voor de deelgebieden 7, 8 en 9 (Nieuweweg evenzijde, Actionlocatie in ontwikkeling CZO, Nieuweweg onevenzijde en Ubbenslocatie in ontwikkeling CZO) bestaat een zeer hoge kans dat de huidige samenwerking met de ontwikkelaar (van de oude Actionlocatie) tot een einde komt. Consequentie is dat bij een einde van de samenwerking selectie van een nieuwe ontwikkelaar voor de Actionlocatie zal plaatsvinden. Dit kan leiden tot vertraging.			

Boegkwartier (Wonen met een plus)			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijkingen			
<i>Risico's</i>			

De uitvoering van het project Het Boegkwartier heeft met name impact op het parkeren, de bereikbaarheid van het centrum en schade aan gebouwen en openbaar gebied in de directe omgeving van het project. Dit heeft tot klachten geleid. Om de gevolgen voor de omgeving met de gemeente te bespreken, is een overlegstructuur met de aannemer afgesproken. De aannemer communiceert met een bouwapp en brieven over de werkzaamheden en overlast. Ook is hierover overleg met vertegenwoordigers van de ondernemers gestart. Tot slot wordt de (vermeende) schade aan gebouwen in de directe omgeving beoordeeld door de verzekering van de aannemer, waarvan de verantwoordelijkheid contractueel volledig bij de aannemer ligt.

De gemeente koopt de commerciële ruimte op de hoek van de Waterstraat/Willemstraat. In de financiële exploitatie word er van uit gegaan dat de aankoopkosten gelijk zullen zijn aan de opbrengsten uit verhuur en verkoop. Er wordt uitgegaan van een verhuurperiode van 10 jaar, waarna de ruimte wordt verkocht. Er zijn gesprekken gaande met een geïnteresseerde partij, waarmee nog contractuele afspraken gemaakt moeten worden.

Verder draagt de gemeente het risico dat er een BTW-heffing volgt over de bijdrage van de gemeente aan de aannemer, die niet compensabel is. Over de kans van dit risico bestaan verschillende inzichten. Een inschatting of dit actueel wordt, kan niet gegeven worden. Het kan jaren duren, voordat de Belastingdienst een standpunt inneemt. Als BTW-heffing aan de orde is, is afgesproken dat Acantus de helft van het bedrag voor haar rekening neemt.

Versterkingsopgave Opwierde Zuid			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijkingen			
<i>Risico's</i> Het ontbreken van voldoende locaties voor tijdelijke huisvesting is weliswaar geen financieel risico voor de gemeente, maar wel een risico voor de versterking/planning in het algemeen. Dit kan ook doorwerken naar andere versterkingslocaties in de gemeente. Momenteel zijn gesprekken gaande met het NCG en de aannemer, omdat gemeente en bouwkundig aannemer niet tegelijkertijd kunnen werken in (een deel van) fase 2. Dit kan zorgen voor enige vertraging van het project en een vraag naar extra tijdelijke huisvesting.			

Zandplatenbuurt Noord (batch 1588 Delfzijl)			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
<i>Algemeen</i> Het project Zandplatenbuurt is een complex project met vele samenwerkingspartners zowel intern als extern. Alhoewel de basis staat is hierover met de NCG de laatste periode discussie ontstaan over rol en taakverdeling. Deze onduidelijkheid is voelbaar in de wijk. Dit wordt de komende periode duidelijker gemaakt en zal wellicht leiden tot verschuivingen. <i>Geld</i> Rondom de financiën zijn er een aantal belangrijke verscherpingen noodzakelijk rondom het proces van indexatie van de bouwbudgetten en de wijze van informeren van de bewoners hierover. <i>Tijd</i>			

De planning van de nieuw te bouwen woningen zal de loopduur van de huidige verordening overstijgen. Hierover dient al over nagedacht te worden hoe dit verder wordt gebracht.

Risico's

Het proces rondom de indexatie en de stijgende prijzen van de woningen is en blijft een risico voor de komende tijd.

Scholentransitie primair onderwijs

Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
<i>Geld</i> Met het vaststellen van het handboek inpassingskosten zijn middelen beschikbaar gekomen, waarmee de begroting sluitend is gemaakt. Tegenvallende aanbestedingen als gevolg van verslechterde marktomstandigheden zorgt echter dat het beschikbare budget onder druk blijft staan. <i>Tijd</i> Binnen de transitie moeten de volgende projecten nog worden afgerond: Al in aanbouw: Kindcentrum Noord en Kindcentrum West Nog in voorbereiding: Kindcentrum Holwierde en Kindcentrum Tuikwerd. Door NCG nog uit te voeren: De versterking Olingertil en Opwierde. Nog te doorlopen procedures hebben mogelijk nog negatief effect op planning. De gevolgen van het actualiseren van de oorspronkelijke programmaplanning zijn niet volledig inzichtelijk. <i>Risico's</i> De beheersing van het programma wordt gezien als het grootste risico door veel externe inhuur op lijnfuncties en inzet op afstemming. Dit werkt vertragend, kostenverhogend en zorgt ook dat er geen behoud van kennis is. Procedures en capaciteit behandelende organisatieonderdelen zijn risicovol voor nog in voorbereiding zijnde opgaven. De loon- en prijsstijgingen bleven in 2022 verder oplopen. Aanbestedingen vallen vaker hoger uit dan geraamd en ondanks risicoreserveringen drukken de extreem gestegen kosten op de kredieten. Er bestaat een aannemelijke kans dat er nog aanvullende kredieten aangevraagd moeten worden voor de lopende en/of nog tot realisatie te brengen kindcentra.			

Ontwikkeling Eendrachtterrein

Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijkingen <i>Geld</i> Door een langere doorlooptijd en de grote hoeveelheid funderingsresten in de bodem is de sanering van de eerste fase duurder uitgevallen dan begroot. De uitvoeringskosten en milieukundige begeleidingskosten vallen hierdoor hoger uit. Ook is een deel van de oever van de Groeve vervroegd gesaneerd vanwege een verzakking, waardoor voor dit jaar onvoorziene kosten zijn ontstaan. <i>Risico's</i> Voor de ontwikkeling van het Eendrachtterrein is het saneren en bouwrijp maken van de grond de eerste stap. In de bodem is veel puinvervuiling en zijn veel			

funderingsresten aangetroffen, waarvan het nodig is om ze te verwijderen. Het resterende budget voor de sanering is naar verwachting niet voldoende voor de gehele saneringsopgave.

De grondopbrengsten zijn residueel bepaald. Door de explosieve stijging van de bouwkosten staan de grondopbrengsten onder druk. Daarnaast is het voorverkooppercentage van de projectmatig te realiseren woningen nog niet gehaald, waardoor de grond nog niet kan worden verkocht.

Perspectieflocaties			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijkingen			
<i>Risico's</i> Het belangrijkste risico is de huidige marktontwikkeling (prijzontwikkeling en beschikbaarheid van materiaal & personeel). Andere risico's zijn de mate van medewerking en acceptatie vanuit de doelgroep Zandplatenbuurt (ZPB) (tijdsbad, bereidheid om (tijdelijk) te verhuizen) en de aansluiting van de vraag naar woonproducten vanuit ZPB en het aanbod vanuit de Perspectieflocaties.			

Scholentransitie voortgezet onderwijs (Campusontwikkeling)			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijkingen			
<i>Geld</i> Door het wegvallen van de potentiële opbrengsten van het geplande hotel, zal gezocht moeten worden naar alternatieve inkomsten of besparingen om de GREX sluitend te krijgen. Dit zal dit najaar moeten leiden tot bijstelling van de GREX. <i>Risico's</i> Er zullen voor het veilig en bereikbaar maken van de campus, inclusief tijdelijke maatregelen, extra kosten gemaakt moeten worden aan de randen van de campus en op de campus zelf; deze zijn tot nu toe niet meegenomen in de GREX opzet. Deze kosten zijn nu in beeld en gaan de GREX extra belasten. Daartegenover staat dat er inpassingskosten zijn toebedeeld aan het campusterrein ter dekking van deze kosten. Hoewel de schoolomgeving is aanbesteed binnen het beschikbare budget, zijn er op onderdelen wel wat tegenvallers te melden. Hierover vindt nog overleg plaats met de Stichting VO ED, die het bestek heeft voorbereid. De verdeling van beheerkosten van de schoolomgeving moet ook nog worden uitgewerkt. Daar liggen principeafspraken over die nog verder moeten worden vastgelegd in een beheerplan voor de schoolomgeving (die immers als openbaar gebied wordt ingericht). Dit is een gedeelde verantwoordelijkheid voor Stichting VO ED en de Gemeente. Dit kan leiden tot structurele beheerslasten voor de gemeente. De impact hiervan zal nader onderzocht moeten worden en kunnen leiden tot een claim bij de kadernota 2024. Risicobeheersing: Initiatieven op de campus gaan alleen door als er dekking voor komt. Er worden geen exploitatierisico's aangegaan voor eventuele bebouwing door de Gemeente. Kansen liggen in het aanvullend vinden van subsidies en het vermarkten van de grond door een interessant concept te ontwikkelen voor noordelijke inrichting.			

Versterkingsopgave Opwierde Noord en Midden			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijkingen			
Geen			

Aardgasvrije wijken			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijkingen			
<i>Risico's</i> De productie en toepassing van groen gas is een belangrijk onderdeel van het project aardgasvrije Wierdedorpen. Insteek is om een nieuw procedé te volgen voor de productie van groen gas uit rioolslib. De haalbaarheid hiervan wordt onderzocht. Eén van de opties voor verduurzamen is de quick fit methode, waarbij woningen niet worden geïsoleerd en worden verwarmd met een hybride warmtepomp op basis van groen gas. Dit is geen toekomst vaste oplossing en in combinatie met de twijfels over het procedé is draagvlak bij de inwoners van Godlinze en Holwierde onzeker. Ten aanzien van het project Zonnedorpen wordt voor het opwekken van duurzame elektriciteit op de voormalige gaswinningslocatie van 't Zandt een zonnepark opgericht, waarvoor een bestaande stroomkabel naar Tennet (Eemshaven) wordt gebruikt. Daardoor is er geen congestieprobleem, wel zijn er problemen met ruimtelijke ordening. Hiervoor worden oplossingen uitgewerkt.			

Bijlage 6.2 Inpassingskosten

In het in juni 2022 vastgestelde handboek inpassingskosten is opgenomen dat via de 2e bestuurlijke tussenrapportages een algehele rapportage rond de stand van zaken van de inpassingskosten wordt opgenomen. Hierbij wordt specifiek gerapporteerd over afwijkingen (groter dan € 50.000) binnen projecten in de uitvoering van het beleid. Ook zal inzicht gegeven worden in de actuele verdeling van de budgetten en de hoogte van de risicoreservering.

Stand van zaken budgetten (x € 1.000)

Onderdeel	Budget	Gerealiseerd	Verplicht tot deze rapportage	Verplicht in deze rapportage	Gereserveerd	Saldo
Woningen sloop-nieuwbouw	52.742	2.823		3.650		46.269
Perspectieflocaties	24.000		3.708	0	20.292	0
Onderwijs	9.648	3.231	2.106		4.311	
Zorgvastgoed	10.000		600			
Overheadkosten	7.000	500			6.500	0
Procesgelden	350	128				222
Onderhoud	1.000					1.000
Risicofonds	23.250	0	0		23.250	0
Totaal	127.990	6.682	6.414	3.650	54.353	56.891

1. De gerealiseerde kosten zijn de kosten, zoals deze via de Sisa verantwoording 2021 zijn verantwoord richting het Rijk.
2. Bij verplicht geldt dat deze middelen via raadsbesluiten, dan wel via collegebesluiten beschikbaar zijn gesteld. Dat is onderverdeeld in beschikbaar gesteld tot deze rapportage en de in deze tussenrapportage opgenomen voorstellen m.b.t. Middelstum & Loppersum Noord (woningen sloop-nieuwbouw).
3. Geserveerde middelen zijn benodigd om de totale opgave van het betreffende onderdeel te kunnen financieren, maar zijn nog niet beschikbaar gesteld voor specifieke projecten.
4. Het saldo betreft vrij besteedbare middelen binnen het onderdeel.

Stand van zaken risicoreservering

Op dit moment heeft er nog geen beroep gedaan hoeven te worden op de inpassingskosten.

Vorbereidingskrediet

In het handboek is opgenomen dat het College mandaat heeft om voorbereidingskredieten beschikbaar te stellen voor in totaal € 2 miljoen. De stand van dit krediet is de volgende:

Maximaal beschikbaar	2.000.000
Beschikbaar gesteld voorbereidingskrediet	
Zuiderstraat	100.170
Korenlaan / Vlaslaan	53.000
Totaal	153.170

Bij het beschikbaar stellen van het realisatiekrediet (inclusief voorbereidingskosten) zullen de beschikbaar gestelde voorbereidingskredieten weer terug vloeien naar het algemene voorbereidingskrediet.